

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, BALANDŽIO – APRIL 28, 2015 • Vol. CVI Nr. 50 Kaina 1 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 04-27-2015

ŠIAME NUMERYJE:

Mokiniai supažindinti su PLB
Lituanistikos katedra – 4 psl.

Atsinaujino Palangos Gintaro
muziejus – 6 psl.

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Rusijos atgrasymas turi prasidėti Ukrainoje

LR Seimo narė R. Juknevičienė ir generolas majoras J. Kronkaitis (d.) „Jamestown Foundation“ surengtoje diskusijoje apie Baltijos regiono saugumą.

Balandžio 17 d., NATO Parlamentinės Asamblėjos sesijos Washingtone ir Bostone išvakarėse, JAV sostinėje viešėjusi LR Seimo narė, Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių-demokratų partijos pirmininko pavaduotoja Rasa Juknevičienė dalyvavo įtakingų Washingtono analitinių centrų (think tank'ų) CEPA ir „Jamestown Foundation“ surengtose diskusijose Baltijos regiono saugumo klausimais, susitiko su JAV Senato užsienio reikalų komiteto pirmininko B. Corker štabu.

CEPA analitiniame centre vykusioje apskritojo sta-

lo diskusijoje „Atsakymas Rusijos veiksmas Baltijos regione“, kurioje taip pat dalyvavo JAV viešintys Estijos prezidentas Toomas H. Ilves ir Europos Parlamento narys, buvęs Latvijos gynybos ministras Artis Pabriks bei grupė įtakingiausių JAV saugumo politikos formuotojų, R. Juknevičienė pabrėžė Rusijos agresijos Ukrainoje neigiamas implikacijas Baltijos šalių saugumui, ragino nedvejoti ir nedelsiant įgyvendinti atgrasymo priemones suteikiant karinę ir ekonominę paramą.

– 3 psl.

Richmonde pradėjo veikti 24-asis garbės konsulas

Balandžio 17 d. Seimo opozicijos vadovas Andrius Kubilius dalyvavo 24-ojo Lietuvos garbės konsulato JAV Richmonde atidaryme, kuriam vadovaus garbės konsulas Jeff Alen Nelson. Konsulatą atidarė Lietuvos ambasadorius JAV Žygmantas Pavilionis, iškilmėse dalyvavo JAV Virginia valstijos prekybos ir transporto sekretorius M. Jones, kiti garbingi svečiai.

Seimo opozicijos vadovas prisiminė, kad jam vadovaujant LR Vyriausybei, naujai paskirtasis garbės konsulas, kuris šiuo metu užima *Strategic Staffing Solutions* viceprezidento pareigas, vadovavo šios įmonės Vilniaus biurui bei dirbo su pasaulinio lygio kompanijų atstovybėmis bei jų plėtra.

„Mano žiniomis, nuo 2009 m. ši įmonė ir jos sukurti kitų įmonių bendrieji paslaugų centrai įdarbino daugiau nei 5 000 asmenų Lietuvoje“, – sakė A. Kubilius,

Seimo narys pakvietė Virginijos verslininkus bendradarbiauti su Lietuva, kuri „jau 25-erius metus yra besitęsiantis ekonominis stebuklas, kuris gali būti abipusiai naudingas“.

„Esame dinamiški ir ištroskę sėkmės, kartu galime pasiekti, kad šis procesas tęstųsi, o J. Nelson skyrimas LR garbės konsulu įtikina, kad taip ir turėtų būti“, – kviesdamas bendradarbiauti pabrėžė A. Kubilius.

Ambasadorius Ž. Pavilionis

Seimo narys A. Kubilius (d.) ir ambasadorius Ž. Pavilionis (v.) dalyvavo LR garbės konsulato Richmonde, kuriam vadovaus garbės konsulas J. A. Nelson (antras iš d.), atidaryme.

sakė, kad naujojo Garbės konsulo paltirtis dirbant tarptautinėje aplinkoje ypatingai svarbi, jo darbo apimtys su Lietuva ir Lietuvoje išpūdingos, o naujasis paskyrimas „dar labiau priartins Virginijos valstiją prie Lietuvos“.

Virginijos valstijos prekybos ir transporto sekretorius M. Jones sveikindamas pažymėjo, kad „Virginija siekia stipraus ir atsparaus bendradarbiavimo su Lietuva, o duris atvėręs Garbės konsulas suteiks verslui unikalią galimybę suaktyvinti abipusę prekybą“. Šį susidomėjimą akivaizdžiai parodė didelis vietos verslo atstovų, dalyvavusių atidaryme, skaičius. Su M. Jones bei Richmondso verslo asociacijų vadovais per anksčiau tą pačią dieną įvykusius susitikimus ambasadorius Ž. Pavilionis ir Seimo narys

A. Kubilius aptarė ekonominio bendradarbiavimo klausimus.

Naujojo LR garbės konsulato vadovas J. Nelson savo sveikinamojoje kalboje palyginęs LR Seimo opozicijos vadovo A. Kubiliaus ir buvusio JAV prezidento Ronald Reagan nuopelnus savo valstybėms, kvietė Virginijos verslininkus neatidėliojant vykdyti verslo misiją į Lietuvą, steigti Lietuvoje bendruosius paslaugų centrus be atstovybės.

„Ypatingas JAV ryšys su Lietuva turi didžiules neišnaudotas galimybes. JAV ir Lietuva dalijasi ta pačia vertybių skale, o mūsų ryšiai leidžia ją skatinti ir plėsti“, – pabrėžė LR garbės konsulas Virginijoje J. Nelson.

LR Seimo TS-LKD frakcijos info ir nuotr.

Geriausias būdas tęsėti savo žodį – nežadėti. – Napoléon Bonaparte

NUOMONĖS, KOMENTARAI

Išgelbėjęs vieną gyvybę išgelbėji visą pasaulį

Užrašas ant Pasaulio Tautų Teisuolio medalio

1939 m. Lietuvos Respublikos generaliniam konsulatui Vilniuje vadovavo generalinis konsulas dr. Antanas Trimakas. Jo iniciatyva nuo nacistinės Vokietijos represijų buvo gelbėjami žydai ir lenkai. Tuometinė konsulato tarnautoja Birutė Verkelytė-Federavičienė, kurią nuoširdžiai sveikiname garbingo jubiliejaus proga, ne kartą viešai yra pareiškusi, kad ji tik vykdė nurodymus, o šioje garbingoje istorijoje pagrindinį vaidmenį vaidino generalinis konsulas dr. A. Trimakas.

1946 m. liepos 21–26 d. Berne susitiko Lietuvos diplomatinio korpuso ir VLIK atstovai. Diplomatomis konferencijoje atstovavo Stasys Lozovaitis, Eduardas Turauskas, Stasys Antanas Bačkis, Steponas Garbačiauskas, Albertas Gerutis ir Jurgis Šaulys, VLIK – Mykolas Krupavičius, Vaclovas Sidzikauskas, Juozas Brazaitis, Balys Gaidžiūnas, Petras Karvelis, Juozas Kaminskas (Steponas Kairys), Pranas Padalskis, Leonas Prapuolenis, Liudvikas Šmulskštys ir Antanas Trimakas (paskutineje eilėje su akiniais). Konferencijoje buvo aptarta tarptautinė padėtis, organizuojamos lietuvių politinės akcijos, tremtinių reikalai, Potsdamo konferencija, santykiai su Lenkija, politinės veiklos finansavimas ir kiti klausimai.

VDU Lietuvių išėivijos instituto archyvo nuotr.

Gaila, kad šio Lietuvos diplomato veikla Vilniuje ir vėliau išėivijoje (vadovavo VLIK'ui ir kitoms organizacijoms) nesulaukia Lietuvos institucijų dėmesio, tinkamos pagarbos ir įvertinimo. Jo ir visos LR generalinio konsulato Vilniuje herojiškos veiklos 1939 m. išviesinimas, tinkamas šios informacijos pateikimas tarptautiniu mastu galėtų turėti milžiniškos reikšmės pačios Lietuvos valstybės prestižui. Tai padėtų geriau suprasti ir patį Holokaustą. Labai svarbu, kad tokius didvyriškus veiksmus vykdė Lietuvos diplomatai, atstovavę Lietuvos valstybei. O įrodymų turime daugybę – tai ir išgelbėtieji žydai, ir jų palikuonys, ir minėtosios konsulato tarnautojos B. Federavičienės liudijimai.

Konsulai Chiune Sugihara ir Jan Zwartendijk, gyvybės vizas išrūpinę Kaune, LR generaliniame konsulate, yra pripažinti pasauliniu mastu, abiem suteiktas Pasaulio tautų teisuolio vardas. Tai kodėl Lietuva, turėdama ne mažiau iškilų diplomatų, nededa pastangų jų veiklai ir žygdarbiui išviešinti? Esu įsitikinęs, kad konsulas dr. A. Trimakas ir konsulato darbuotoja B. Federavičienė nusipelnė didesnio tautos dėmesio ir net tarptautinio pripažinimo.

Šiame kontekste galėtume prisiminti mūsų kaimyną, lenkų diplomatą prof. Jan Karski, Antrojo pasaulinio karo metais gelbėjusį Lenkijos žydus. Savo šalies ir Izraelio jis buvo pagerbtas ir tinkamai įvertintas. Jam buvo suteiktas Pasaulio tautų teisuolio vardas. 2012 m. JAV prezidentas B. Obama apdovanojo šį iškilų lenkų diplomatą vienu aukščiausių JAV apdovanojimų – Prezidento laisvės medaliu (apdovanojimas suteiktas po mirties, prof. Jan Karsi mirė 2000 m. JAV). 2014-ieji Lenkijoje buvo dedikuoti Jan Karski atminimui.

2014 m. minėjome diplomato dr. A. Trimako 50-ąsias mirties metines (mirė 1964 m., palaidotas New Yorke, St. Charles katalikų kapinėse). Minėjome taip tyliai, kad šios sukakties niekas net nepastebėjo abiejose Atlanto pusėse. Susidaro išpūdis, kad Lietuvos užsienio reikalų ministerija, kaip ir jos diplomatinės tarnybos JAV, šio diplomato nežino, jo ka-

pas ir žmogiškas atminimas yra nederamai pamirštas (praėjusiais metais Lietuvos Respublikos diplomatinė tarnyba atšventė savo nenutrūkstamos veiklos JAV 90-ies metų jubiliejų). Siūlytume LR institucijoms prisiminti visus tuos, kurie sunkiausiais Tėvynei metais tiesė pagalbos ranką savo artimajam. Dr. A. Trimakas ir jo veikla bent po mirties turėtų būti pagerbta Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiumi (apdovanojimą galėtų atsiimti jo vaikai ar vaikaičiai, gyvenantys JAV) ir abu su Birute Federavičiene pripažinti Pasaulio tautų teisuoliais. Tuo turėtų pasirūpinti Lietuvos žydų-litvakų organizacijos. (Norėtusi pastebėti, kad Lietuvos žurnalistų sąjungos narys Vitalijus Karakorskis renka medžiagą būsimam dokumentiniam filmui apie Lietuvos diplomatus, žydų gelbėtojus).

Tuo pačiu – noriu priminti, kad yra pagrindo teigti, jog Lietuvos generalinis konsulatas Klaipėdoje 1939–1940 m., tik kiek mažesniu mastu taip pat galėjo vykdyti panašius veiksmus. Generalinis konsulatas Klaipėdoje susidūrė su nacionalsocialistų vykdoma priešiška politika lietuvių atžvilgiu ir šioje nelygioje diplomatinėje (ir ne tik) kovoje gynė Lietuvos Respublikos ir jos piliečių, Klaipėdos krašto lietuvininkų ir kitų tėvynainių, žmogiškuosius interesus. Šiomet, liepos 3 d., pažymėsime LR

LR diplomatas prof. dr. A. Trimakas

Mažosios Lietuvos lietuvių draugijos Čikagos susirinkime, šį pasiūlymą pateikiau draugijos vadovybei. Norėtusi tikėti, kad šiemet šis kilnus Lietuvos diplomatas ir jo gyvenimas bei veikla susilauks deramos pagarbos.

Žydų išmintis sako: išgelbėjęs vieną gyvybę išgelbėji visą pasaulį. O lietuvių tautos patriarchas dr. J. Basanavičius yra pastebėjęs: „Tauta, kuri nežino savo praeities, neturi ateities!”

Ernestas Lukoševičius
LŠSI CV narys

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,

4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasiilkti kopiją.

Administracijos el. paštas:

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Praejusios savaitės visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centras „Vilmorus“ pranešė, kad liberalus kelianti banga vis dar auga – jie pralenkė konservatorius ir vejasi socialdemokratus. Jeigu rinkimai būtų šiuo metu, už socialdemokratus balsuotų mažiau nei prieš mėnesį – 19,3 proc. apklaustųjų (kovą – 21,5 proc.), o į antrąją vietą išsiveržęs opozicinis Liberalų sąjūdis gautų 14,8 proc. rinkėjų balsų (prieš mėnesį buvo 12,7 proc.). Matyt, žmonės, pasiilgusius žvaigždžių, gerai nuteikė kitas liberalas – praėjusiuose savivaldos rinkimuose Vilniaus meru tapęs Remigijus Šimašius (per Europos Parlamento rinkimus sužibėjo buvęs emigrantas, liberalų į savo gretas pasikviestas populiarusis verslininkas filantropas Antanas Guoga). Tėvynės sąjunga-Krikščionys demokratai nukrito į ketvirtą vietą. Taigi nepriklausomybę atkūrusiems buvusiems sąjūdiečiams, kurie iki šiol buvo laikomi valstybės saugumo garantu, tai – pavojaus signalas.

Kodėl taip ėmė sektis liberalams, nors Lietuva toli gražu nėra liberali (bent jau iki šiol buvo), išsiaiškinti dar reikės laiko, bet kas atsitiko iš Sąjūdžio išsirutuliojusiai Tėvynės sąjungai ir prieš 7 metus prie jos prisijungusiems krikščionims demokratams, – konservatyviai partijai? Iš Vakarų ateina liberalios mados ir laisvesnis požiūris? TS-LKD neturi vadovų? Ar liberalai turi geresnių? Gal visko po truputį, bet svarbiausias dalykas, manyčiau – žmonėms nepatiko šios partijos vidaus susipriešinimas. Rinkėjai su didžiule simpatija 2008 m. sutiko žinią apie konservatorių ir krikščionių demokratų susijungimą ir 2009 m. rinkimuose atidavė jiems daugiausiai balsų. Dabar, matyt, dalis nuo jų nusisuko, kai jie susikovė pirmininko rinkimuose. Nors pastarieji nuomonės tyrimai dar tik nereikšminga tarpinė stotelė, bet kadangi to iki šiol nėra buvę, nerimo konservatoriams jau kyla. Šiuo metu toje partijoje – tarpuvaldis, iš pirmininko posto pasitraukė Andrius Kubilius (be abejo, per anksti, bet galima jį suprasti – jis ne iš tų, kurie muštųsi dėl posto), o naujas vadovas dar neužaugo. Juo antrajame partijos vidinių rinkimų ture tapo Vytauto Landsbergio vaikaitis Gabrielius Landsbergis, prieš metus Lietuvos žmonių išrinktas į Europos Parlamentą. Viskas būtų gerai – tai jaunas, gabus žmogus, bet jam dar „reikės mokytis groti“ (rinkimų metu įvyko tokio pobūdžio sužodžiavimas), ir tai, matyt, žmonės priverstė stabilėti, – į partijos rinkimus atėjo tik vos daugiau nei pusė narių, o ir pačios partijos populiarumas visuomenėje staiga ėmė kristi. Jaunasis TS-LKD pirmininkas yra ne mažiau charizmatiška asmenybė už jau minėtus liberalus, ir reikia tikėtis, kad jis partijos vardą atgaus, o jeigu ne, į šios partijos vietą stos liberalai, kurie didelių griekų dar neturi ir bent pastaruoju metu ėmė rodyti patriotiškų paskatų. Apkritai, manau, kad jau artėja tas laikas, kai mums nebereikės jaudintis – kas laimės rinkimus, nes visos didžiosios partijos bus patikimos. Su prokremliška politika siejami uspaskininkai ir paksininkai, tikėkimės, jau nueina nuo scenos. (Nors Uspaskichas bando savo laivą gelbėti, pasikviesdamas buvusią dešiniąją R. Pakso ranką – Mazuronį, vyresnįjį.)

Iki nesenų laikų sąjūdiečių partijų pralaimėjimą priimdavome labai skausmingai, vos ne kaip pasaulio pabaigą. Ypač buvo baisu, kai jie pralaimėjo 1992 m. Kai Aukščiausioji Taryba-Atkuriamasis Seimas, dirbęs vos dvejus metus, išsibalansavo, ir Sąjūdžio koalicija nebeįstengė išlaikyti daugumos (atsiskyrė kelios grupės, iš kurių aršiausia buvo Tautos pažangos frakcija), Seimas buvo paleistas ir paskelbti nauji rinkimai, kuriuose Sąjūdį tiesiog nušlavė Lietuvos demokratinė darbo partija – vakarykščiai komunistai. Dar nebuvo nušlūgusi Atgimimo euforija, dar jautėmės nugalėtojai, ir štai – grįžome į praeitį. Ačiū Dievui – neatsitiko nieko baisaus, nors galėjo atsitikti, nes buvusieji komunistai pernelyg pasitikėjo Rusija. Buvo keletas atvejų, kai valdančiųjų naivumas galėjo vėl sudaryti sąlygas (jau ne sovietiniam) Kremliui įkelti koją į Lietuvą. Tuo labiau kad Rusijos kariuomenė dar stovėjo Lietuvoje ir kitose Baltijos valstybėse (iš Lietuvos išsikraustė 1993 m. rugpjūčio 31 d., iš kitų Baltijos valstybių – po metų). Vienas pavyzdėlis – atrodytų nekalta tartis su Rusija dėl geležinkelių. Sąjūdiečiai, kurie turėjo tokį įžvalgų nacionalinio saugumo specialistą kaip Česlovas Stankevičius, pastebėjo, kad sutarties projekte yra baisi spraga, pro kurią gali pralįsti net rusų tankai – geležinkeliais nevaržomai gali pradėti judėti Rusijos kariniai traukiniai, o pati geležinke-

Netoli ta diena, kai nebebus skirtumo, kas Lietuvoje laimės rinkimus

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

lio teritorija gali tapti Rusijos interesų zona, kurią jie turės teisę „ginti“ (kaip dabar „gina“ saviškius Ukrainoje).

Kitas, atrodytų, toks pat nekaltas pavyzdys – tarpvalstybinės sutarties su Armėnija, kuri tada buvo valdoma promaskvietiškos Ševardnadzės vyriausybės, projektas, kuriame kažkur tarp eilučių buvo frazė, jog Lietuva įsipareigoja nesijungti prie jokių karinių blokų. Ir vėl sąjūdiečiai puolė šaukti, nes jau tyliai mintyse projektavo santykius su NATO. Opozicijoje buvusios Sąjūdžio frakcijos tokiais atvejais pakeldavo triukšmą, ir paprastai laimėdavo. Jų balsų nebūtų pakakę atsverti kairiuosius, jeigu reikalas būtų pasiekęs Seimą, bet paleisdami pavojaus signalus jie kairiuosius nuginkluodavo išgąsdinę. Pirmąsias porą kadencijų kairieji buvo bailūs, juos drausmino Atgimimo, patriotinio sąjūdžio prisiminimai, ir jie vengė konfrontacijos. Gali būti, kad jie ir nenorėjo grįžti į Rusijos glėbį, bet jiems tiesiog buvo labai nepatogu prieš savo senus prietelius Maskvoje. Sąjūdininkams protestuojant jie žengtdavo atgal, ir nors valdžia buvo jų, bet rezultatai dažnai būdavo pakoreguojami opozicijos naudai.

Pastaraisiais metais nepriklausomybininkų pralaimėjimas buvo tapęs nebe toks skaudus, žinoma, nemalonus tik pats pralaimėjimo faktas, kaip ir kiekvienose varžybose, bet jau nebebuvo baimės, kad grįšime į sovietiją. O štai pastaruoju metu vis dažniau pagaunu save, kad nebeturiu dėl ko iš principo pykti ant šiuo metu valdančiosios daugumos, kurią veda kairieji, dabar jau pasivadinę socialdemokratais. Ir štai kodėl: A. Butkevičiaus vyriausybė nenumarino suskystintų dujų terminalo, kurį karštligiškai skubino dešiniųjų vyriausybė ir kuris mus padarė mažiau energetiškai priklausomus nuo Rusijos. Tiesa, norėdami laimėti rinkimus kairieji rėmė populistinį (o gal ir dar blogiau) referendumą prieš Visagino atominės elektrinės statybą; įgyvendintas šis projektas būtų visiškai energetiškai išlaisvinęs Lietuvą (šiuo metu bene 70 proc. elektros perkame iš Rusijos). Bet štai atėjo tikrasis kairiųjų

išbandymo metas – Rusijos karas Ukrainoje. Ir atėjo būtent tuo metu, kai valdžioje buvo ne „prakeikti konservatoriai“, kaip ironizuoja politikos komentatoriai, o buvę Kremliaus draugai. Ir visi matome, kaip mūsų kairieji tikrąja to žodžio prasme lūžta – jau ne Landsbergis, Kubilius ar Juknevičienė „gąsdina“ žmones, kad Lietuva atsidūrė pavojuje ir reikia stiprinti krašto gynybą,

o kairiųjų premjeras, krašto apsaugos ir užsienio reikalų ministrai. Būtent jie kalba apie šiandieninę Rusiją kaip apie pavojaus židinį. Tiesa, komunistinės davatkos dar vis mindo Latvių gatvės (kur įsikūrusi Rusijos ambasada) raudonuosius kilimus ir kairiuosius remiančioje spaudoje kartkartėmis pasirodo straipsnių, kad „isterija“ dėl Rusijos pavojaus yra perdėta ir mums jokios grėsmės nėra, bet Vyriausybės nutarimai ir Seime priimami įstatymai rodo, kad ši valdžia Lietuvos saugumu rūpinasi ne mažiau, kaip ir buvusi sąjūdiečių. Negalima sakyti, kad dabartinė valdžia yra visiškai savarankiška ir ji lygiai taip pat elgtųsi, jeigu nebudėtų sąjūdiečių opozicija, bet svarbu rezultatas. Svarbu, kad kairieji jau nebevadina konservatorių visokiais nepagarbiais vardais dėl to, kad jie nepasitiki Rusija.

Paprastai geri pedagogai dėl jauno neklaūzados sako – jeigu nori duoti progą jam subręsti, patikėk atsakingą darbą. Taigi Lietuvos kairieji per visus 25-erius nepriklausomybės metus tikriausiai gavo atsakingiausią darbą ir kaipmat subrendo. Šiandien Lietuvos kairiųjų niekaip nesulyginsi su Graikijos kairiaisiais, kurie nerealiais pažadais laimėjo valdžią ir dabar blaškosi tarp maitintojos Europos ir idėjiškai mielesnės Rusijos (nors ši už palankumą nebeturi iš ko mokėti). Lietuvos kairieji jau pasijuto esantys europiečiai ir važiuoja į Briuselį, o ne į Maskvą. Tuo labiau kad aktyvių senosios plejados kairiųjų veikėjų jau beveik nebėra. (O vargel Net Braდაuskas nebesurenka kompanijos vykti pas Lukašenką jo palaikyti ir pagirti už „ypatingus“ laimėjimus kolūkiuose.)

Todėl ir manau, kad jau netoli ta diena, kai nebebus skirtumo, kas laimės rinkimus Lietuvoje. Svarbiausia buvo išmokti ginti nepriklausomybę. To jau lyg ir išmoko visi, o dėl kitų dalykų susitarsime – ir dėl mokesčių, ir dėl šeimos, ir dėl gyvybės. Tai, kaip sakoma, vidaus – savi reikalai. Visi esame lietuviai. Netgi tie, kurie lietuviškai dar nemoka (jie nėsaukia, kad yra skriaudžiami ir nebėga pas Putiną pagalbos).

Rusijos atgrasymas turi prasidėti Ukrainoje

Atkelta iš 1 psl.

„Mūsų teritorijos gynyba prasideda Ukrainoje“, – sakė ji bei ragino didinti JAV karinį buvimą Baltijos regione.

Tuo pačiu parlamentare pristatė Lietuvos įgyvendinamas priemones gynybos srityje, taip pat pabrėžė būtinybę gilinti JAV, Baltijos ir Šiaurės šalių bendradarbiavimą gynybos srityje.

Popiet „Jamestown Foundation“ vykusiame renginyje, kuriame taip pat dalyvavo ir buvęs Lietuvos kariuomenės vadas atsargos generolas majoras Jonas Kronkaitis, gausiai Baltijos šalių saugumo politikoje besispecializuojančių Washingtono analitikų, akademinio pasaulio atstovų, diplomatų ir užsienio gynybos atašė auditorijai R. Juknevičienė skaitė pagrindinį pranešimą „Rusijos grėsmė Baltijos regionui, ES ir NATO“.

Pranešime, sulaukusiame gyvo susidomėjimo, ji pristatė detalų Rusijos ginkluotųjų pajėgų vystymo bei potencialios grėsmės mūsų regione vertinimą, Ukrainos atžvilgiu vykdomos agresijos eigoje išryškėjusius hibridinio karo ypatumus bei jo panaudojimo galimybes mūsų regiono valstybių atžvilgiu, Rusijos informacinio karo Baltijos valstybėse ypatumus bei Lietuvos institucijų fiksuojamus išpuolius kibernetinėje erdvėje.

Susitikime su JAV Senato užsienio reikalų komiteto pirmininko Bob Corker „Bob Corker“ štabu didžiausias dėmesys buvo skiriamas NATO saugumo priemonėms Baltijos regione bei JAV Europos užtikrinimo iniciatyvos (ERI – European Reassurance Initiative) įgyvendinamų priemonių aptarimui. Senato atstovus ypač do-

R. Juknevičienė ir Estijos prezidentas T. H. Ilves CEPA analitiniame centre.

mino buvusios LR krašto apsaugos ministrės vertinimai dėl galimos sąjungininkų paramos neutralizuojant potencialias hibridinio karo grėsmes.

Susitikime su „Project on Transitional Democracies“ prezidentu Bruce P. Jackson buvo aptarta situacija Ukrainoje bei galimos karinės ir ekonominės pagalbos priemonės.

Seimo TS-LKD frakcijos info ir nuotr.

TELKINIAI

Maironio lituanistinėje mokykloje vyko susitikimas su PLB Lituanistikos katedros darbuotojais

DAIVA LITVINSKAITĖ

Balandžio 18 d., šeštadienį, PLB Lituanistikos katedros Ilinojaus universitete Čikagoje (UIC) darbuotojai prof. Giedrius Subačius ir dr. Daiva Litvinskaitė susitiko su Maironio lituanistinės mokyklos mokytojais, mokiniais ir jų tėveliais. Renginio tikslas – susipažinti, pristatyti PLB Lituanistikos katedrą, jos veiklą, skaitomus kursus, atkreipti mokinių ir jų tėvelių dėmesį į tam tikrus dalykus renkantis universitetą Amerikoje, pristatyti UIC universiteto privalumus.

Renginį pradėjęs profesorius Subačius pabrėžė katedros unikalumą, pasak jo, tokia vieta yra vienintelė visoje Amerikoje. Čia ne tik dėstomi lietuvių kultūros ir kalbos kursai, bet atliekami moksliniai tyrimai, vykdomi projektai, redaguojami mokslo leidiniai. Lituanistikos katedrą dažnai aplanko ir paskaitas universiteto studentams skaito garbūs svečiai iš Lietuvos, čia rengiamos konferencijos, studentai aktyviai dalyvauja akademinėje veikloje, yra susikūrusi Lietuvių studentų asociacija, kas savaitę norintys pasišnekučiuoti lietuviškai, susirenka kavos valandėlei.

D. Litvinskaitė plačiau pristatė populiariesnius JAV universitetus, pateikė informacijos, kuo patrauklus yra UIC universitetas. Pagal „U.S. News and World Report“ duomenis, iš 1365 universitetų Ilinojaus universitetas Čikagoje užima 149 poziciją. Ji atkreipė dėmesį, kad UIC studijos vienos pigiausių Ilinojaus valstijoje. Kalbėdama apie mokesčius Litvinskaitė minėjo, kad dažnai universitetai pateikia tik bazinį mokesį už mokslą ir atitinkamas pasirinktas programas, tačiau mokesčiai už apgyvendinimą, maistą, knygas ir pan. dažnai nenurodomi. Todėl patartina atidžiau pasidomėti, nes šie papildomi mokesčiai gali išaugti iki dešimt tūkstančių dolerių.

UIC universitete šalia kitų kalbų, dėstoma ir lietuvių kaip užsienio kalba. Norintieji ją studijuoti turi galimybę išklausti visus keturis lietuvių kalbos lygius (kursus remia Vilniaus universitetas pagal projektą Lietuva čia ir ten: kalba, mokslas, kultūra, visuomenė). PLB Lituanistikos katedra taip pat yra paruošusi Lietuvių kalbos

Renginio pranešėjai, Maironio lituanistinės mokyklos pedagogai ir dalyviai

Inos Vaisiūnaitės nuotraukos

Pranešimo klausėsi Maironio lituanistinės mokyklos mokytojai, mokiniai ir jų tėveliai.

žinių įvertinimo testą (Placement test), kurį išlaikius užskaitomas užsienio kalbos reikalavimas. Testo neišlaikius, studentams rekomenduojama išklausti atitinkamą lietuvių kalbos lygį. Tokiu būdu sutaupoma ir laiko, ir pinigų – nereikia klausyti privalomo užsienio kalbos kurso. Studentams, studijuojantiems lietuvių kalbą, PLB Lituanistikos katedra, remiama Lietuvių fondo, gali pasiūlyti stipendiją, iki vienerių metų padengiančią lietuvių kalbos studijų mokesčius. Be to, lietuvių literatūrą ir kalbą studijuojantiems studentams yra galimybė vieną semestrą praleisti Lietuvoje ir pagilinti lietuvių kalbos žinias Vilniaus

universitete. Vilniaus universitetas apmoka kelionę ir skiria stipendiją.

Renginio pabaigoje profesorius G. Subačius pasiūlė pagalvoti, kaip liuanistinių mokyklų mokiniai ir PLB Lituanistikos katedra UIC galėtų bendradarbiauti ateityje. Siūlyta mintis mokiniams savanoriauti katedros darbuotojų vykdomuose projektuose. Vienas tokių projektų yra Asmeninės rašomosios lietuvių kalbos duomenų bazės kūrimas, mokiniai galėtų padėti

rinkti įvairius rankraščius, laiškus, dienoraščius, juos perrašyti kompiuteriu.

Jeigu turėtumėte klausimų apie PLB Lituanistikos katedrą, skaitomus kursus, Lietuvių kalbos žinias įvertinantį testą ar savanoriavimą katedroje, kreipkitės į prof. G. Subačių ir dr. D. Litvinskaitę elektroniniais laiškais subačius@uic.edu ir dlitvi1@uic.edu.

PLB Lituanistikos katedros darbuotojai dr. Daiva Litvinskaitė ir prof. Giedrius Subačius.

Amerikos Baltų laisvės lygos šventė

REGINA GASPARONIENĖ

Praejusiais metais Los Angeles mieste vykęs 33-iasis Amerikos Baltų laisvės lygos (BAFL) pokylis sulaukė nepaprastai didelio dėmesio. Toji metinė šventė buvo surengta visų trijų Baltijos šalių jėgomis kartu su ukrainiečių atstovais. Kruvini Ukrainos įvykiai paskatino daugelį ateiti, paremti ir išgirsti, ką mano dar likusių politinių organizacijų veikėjai ir vadovai.

Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salė buvo perpildyta. Svečius pasveikino BAFL prezidentė Angelė Nelsienė. Prasidėjus iškilmingajai daliai visi atsistojo pagerbė latvių garbės konsulo dr. Jurio Bunkio skaitomą priesaiką Amerikai. Po to visi su-

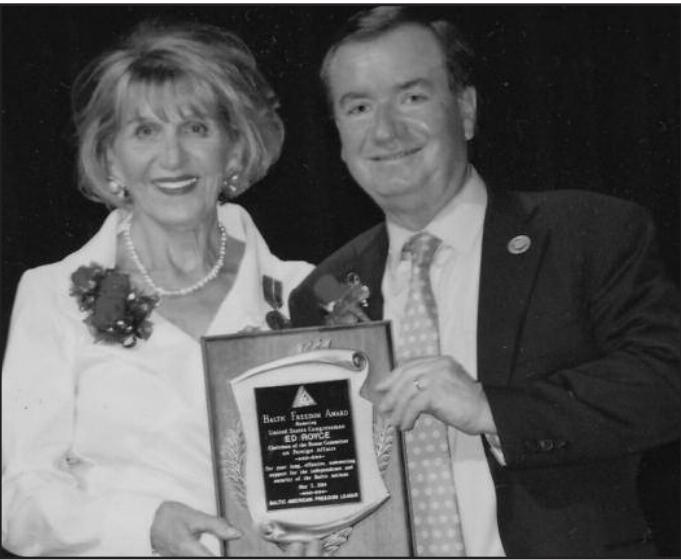
sijaudinę išklusė ukrainiečio dvasininko invokaciją, jo palaiminimą, žodžius apie Kristaus meilę žmonijai. Renginio vedėja BAFL prezidentė Angelė Nelsienė perskaitė laiškus, gautus iš Europos parlamentaro Vytauto Landsbergio, Lietuvos užsienio reikalų ministro Lino Linkevičiaus ir kitų. Ji trumpai papasakojo, kodėl į šį renginį pakviestas JAV Atstovų rūmų narys Ed Royce, atstovaujantis Pietų Kalifornijos 39-ajai apygardai – Orange, Los Angeles ir San Bernardino apskrityms. Kongreso atstovas Ed Royce lankėsi Lietuvoje, Latvijoje; jis daug dirba Baltų Caucus komitete, taip pat daugelyje komitetų – Amerikos saugumo, kovos su terorizmu ir socialinių reikalų komitetuose. Kaip 113-ojo Kongreso atstovas E. Royce dirba užsienio reikalų komitete nuo 1993 metų. Ypač

daug yra prisidėjęs prie Amerikos-Baltijos šalių ekonominių ir politinių ryšių stiprinimo. E. Royce visada pabrėžia baltų tautų ryžtingą kovą dėl išsilaisvinimo ir nepriklausomybės.

Prasidėjus Rusijos atakoms Ukrainoje, Kongreso atstovas E. Royce daug prisidėjo prie tarptautinių nutarimų Ukrainos suverenumui ginti. Jis parengė bendrą Amerikos ir kaimyninių šalių paramos programą Ukrainai, taip pat Ukrainos demokratijos ir ekonominio stabilumo Aktą HR4152. Jis buvo vienas iš valdžios atstovų, kurie parengė Amerikos siūlomas sankcijas Putino ratui ir Rusijos ekonominiams vadamams.

Į sceną buvo pakviestas Ukrainiečių kultūros centro vadovas Paul Budilo, kuris kalbėjo: „Kaip žinome, baltus NATO gina, bet Ukrainos – ne, todėl Putinas mėgina destabilizuoti mūsų šalį, vykdo nepaskelbtą karą prieš mūsų žemę ir žmones. 1994 metais Ukraina pasirašė su Rusija susitarimą dėl jos sienų neliečiamumo. Karas siaučia mūsų šalyje ne dėl ukrainiečių kaltės. Rusija kaip agresorius turi būti išmesta iš tarptautinio 8GE komiteto. Putiną gali suvaldyti tik karinė jėga“, – baigė kalbėtojas.

Lietuvos Respublikos garbės konsulė Daiva Navarrette pabrėžė, kad Baltijos šalys jaučiasi saugios, įsijungusios į 28-ių tautų sąjungą. Latvijos konsulas dr. J. Bunkis kalbėjo, kad BAFL beliko vienintelė politinė organizacija, galinti koordinuoti bendrus baltų ir Ukrainos visuomenių reikalus ir greitai kreipimąsi į Amerikos valdžios žmones. Estų konsulas Jaak Treiman apgailestavo dėl Ukrainos žmonių karo aukų.

BAFL pirmininkė Angelė Nelsienė su Kongreso nariu Ed Royce. Asmeninio archyvo nuotr.

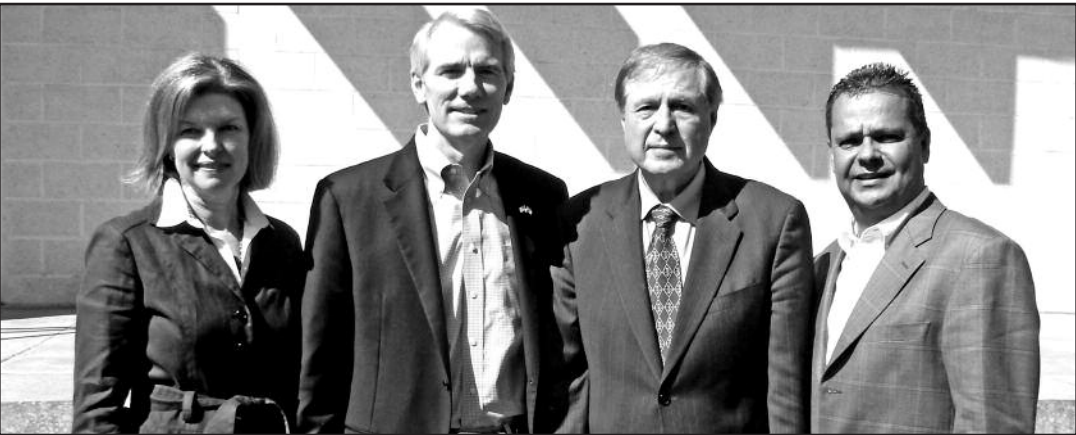
Vienas iš BAFL veikėjų yra David Payott, pasaulyje žinomas Allergan Co. savininkas, didelis Ed Royce veiklos rėmėjas, daug padaręs BAFL organizacijos labui. Jis kalbėjo, kad Rusiją gali sustabdyti tik Amerikos ekonominės sankcijos. Mes Amerikos Kongrese turime didelį baltų draugą Ed Royce, – pareiškė kalbėtojas. Iškviestas į sceną ir ilgais plovimais sutiktas Kongreso atstovas pasisakė, kad jis nuo 1994-ųjų vadovauja Baltų Caucus ir jo pagrindinis rūpestis yra tų šalių ekonominis, politinis ir karinis stiprinimas. Jis kelis kartus lankėsi ne tik Baltijos šalyse, bet ir Ukrainoje; buvo pasiūstas į Sibirą, ir ten galėjo įvertinti, kad ir Centrinės Azijos šalys jaudinasi dėl Rusijos veiksmų. Amerika padeda Ukrainai, stiprindama ekonomines sankcijas Rusijai. Kritusios naftos kainos žlugdo Rusijos pasaulinę monopoliją, nes daugiau negu pusė Rusijos biudžeto pajamų ateina kaip tik iš naftos prekybos. Jis pasakojo, kad šnekėjosi Dnepropetrovske su rusakalbiais piliečiais, su žydų atstovais, susitiko su Ukrainos politiniais vadovais, taip pat Donecke su rusais. Amerikos valdžia visada palaikė baltus, o NATO ir Article 5 – juos gina, tai baltų tautų jėga, – baigė Kongreso atstovas Ed Royce.

Jo kalba buvo sutikta su dideliu pritarrimu. Toliau buvo apdovanoti BAFL steigėjai ir ilgamečiai vadovai Valdis Pavlovskis ir Jonas Matulaitis. Pastarojo medalį priėmė Anthony Mažeika, kuris priminė, kad 1982-aisiais prezidentas Ronald Reigan pasirašė rezoliuciją dėl okupuotų Baltijos šalių, o po devynerių metų Amerikos prezidentas George Bush pasirašė draugystės sutartį jau su laisvomis Baltijos šalimis.

Po visų kalbų ukrainiečių ansamblis „Červona kolyna“ atliko tautinių šokių koncertą. Buvo malonu žiūrėti į jaunų šokėjų virtuoziškus šuolius ir kostiumų spalvas.

BAFL pokylis buvo nuotaikingas, bet kartu ir kėlė didelį rūpestį dėl mums draugiškos šalies Ukrainos likimo. Reikia pasakyti gerų žodžių BAFL vadovybei ir prezidentei Angelei Nelsienei už pastangas išlaikyti šios baltų politinės organizacijos veiklą Amerikoje. Savo pabaigos žodyje Angelė Nelsienė dar kartą kreipėsi į susirinkusius, ragindama skambinti ir rašyti saviems Kongreso atstovams dėl tolimesnės paramos Baltijos šalims ir Ukrainai. Rusijos sukeltas karas Ukrainoje gali ateiti ir į mūsų – Baltijos šalis. Todėl padėkime kiek galime BAFL – Baltų laisvės lygai jos politinėje veikloje. Budėkime drauge.

Privalome ginti Ukrainą

Jungtinės ukrainiečių organizacijos Ohio pirmininkė Marta Liscynsky, sen. Rob Portman JAV LB atstovas dr. V. Stankus ir Ukrainos konsulas Clevelande Andrew Fute. V. Stankaus nuotrauka

DR. VIKTORAS STANKUS

Ukraina įsteigė istorinę Rusiją, istorikų vadinamą Kievan Rus’ (Kijevo Rusia), kuri klestėjo 800–1100 metais. Kol Lietuva įstengė ginti Rus’ (rusinų) žemes – Tverę, Novgorodą, Pskovą ir kitas nuo mongolų-totorių bendrautojos Maskvos kunigaikštystės, jos buvo savarankiškos. Kijevo Rusios šerdis Lietuvos valstybės sudėtyje (vėliau pavadintos Ukraina) išlaikė savo savitumą. Maskvos kunigaikštystė, užimdama Lietuvos valstybės žemes, o ilgainiui ir patį Kijevo miestą, save 1712 m. oficialiai įvardijo Rosija (Rusija), pasiglemždama, ir dar ne visai tiksliai, Kijevo Rusios istorinį vardą. Tą vardą išlaikė iki šių dienų Clevelande veikiantys vakarų ukrainiečių tautiniai kultūriniai darželiai – Rusin Cultural Garden.

Suprantama, kodėl šiandien Lietuva remia jos istorinę bendratautę Ukrainą nuo naujos Maskvos grėsmės, nes grėsmė Ukrainos nepriklausomybei yra grėsmė ir Lietuvai. Ukrainai pagelbėti ir tą grėsmę atsverti JAV senatorius Rob Portman balandžio 14 d. surengė Ukrainos rėmimo forumą, vykusį Ukrainiečių archyvo patalpose Clevelande, kuriame kvietė ukrainiečių ir kitų tautybių (lietuvių, estų, latvių, lenkų ir kt.) organizacijų atstovus toliau stipriai remti Ukrainos nepriklausomybę.

Forumą atidarė ir vedė Jungtinės ukrainiečių organizacijos Ohio energinga pirmininkė advokatė Marta Liscynsky. Ji pakvietė senatorių Portman apibūdinti jo naujas pastangas padėti Ukrainai kovoti su Rusijos agresija.

Senatorius Portman yra rašęs į Amerikos spaudą („USA Today“, „Forbes“), siekdamas supažindinti Amerikos žmones su realia padėtimi Ukrainoje ir būtinybe ją ginti. Ukrainoje jis stebėjo šimtus atvejų, kai rusų remiami separatistai laužė ugnies nutraukimo paliaubas. Nepaisydama rusų kišimosi, dabartinės Ukrainos valdžia atsikrato sovietų primestos santvarkos ir deda pastangas kurti demokratiją.

Senatorius Portman kartu su senatoriumi Richard Durbin JAV Senate įsteigė Ukraine Caucus; jis buvo ketvirtas rėmėjas dokumento „Ukraine Freedom Support Act“ (S.2828), kuris įteisina karinę gynybinę ir nekarinę pagalbą Ukrainai ir naujas sankcijas Rusijai. Vadovavo 15 nepartinių senatorių grupei, reika-

laujančiai suteikti karinės gynybos priemonės Ukrainai, tuo reikalu parašė laišką JAV prezidentui Barack Obama; rėmė Senato aktą (2124) įteisinant 1 milijardo dol. paskolos Ukrainai demokratijos kūrimui garantiją ir ragino bausti tuos pareigūnus, kurie grasina Ukrainos valstybės teritorijos vientisumui.

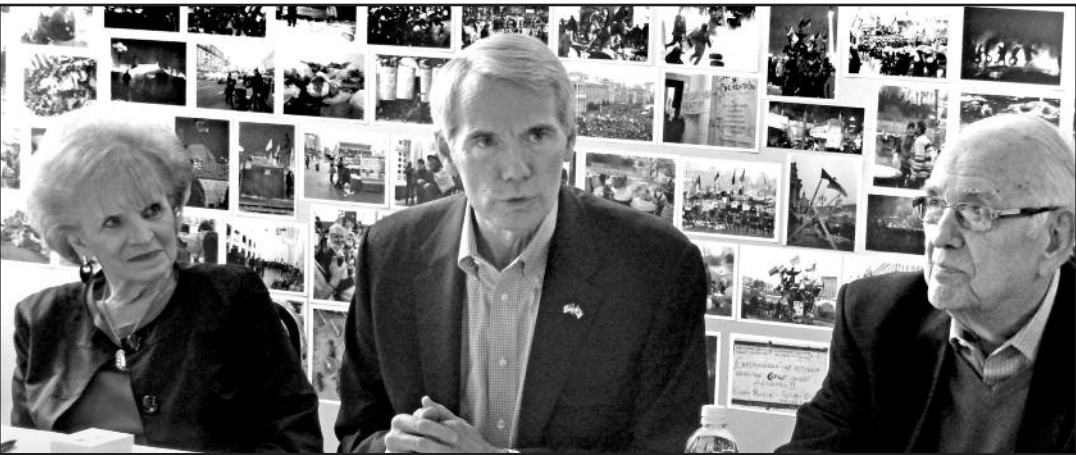
Ukrainos konsulas Clevelande Andrew Fute pastebėjo, kad du lietuviai dalyvauja Ukrainos valdžioje kaip ministrai ir ten svariai prisideda prie demokratijos įgyvendinimo. Konsulas Fute gyrė Lietuvos prezidentę Dalią Grybauskaitę, URM ministrą Liną Linkevičių, ambasadorių Žygimantą Pavilionį, Lietuvą, JAV lietuvių organizacijas (ALT’ą, Lietuvių Bendruomenę) bei baltiečių JBANC už nuolatinį ryžtingą spaudimą ginti Ukrainą.

Senatorius Portman lankėsi Latvijoje, nes ši valstybė iš visų Baltijos valstybių turi didžiausią rusų mažumą, todėl jai kyla ir didesnė Rusijos grėsmė. Aplankė tankų poligoną, kur darbuojasi 200 JAV karių, pastebėjo daug įrangos, gamintos Ohio. Žadėjo apsilankyti ir Lietuvoje. Jis sakė, kad reikia ruoštis ne tik karine prasme, reikia atremti Kremliaus dezinformaciją, nukreiptą prieš Baltijos valstybes ir Ukrainą.

Lietuvių Bendruomenės atstovas dr. V. Stankus pastebėjo, kad ta linkme Lietuva stropiai dirba, neseniai Vilniuje buvo surengta tarptautinė spaudos atstovų konferencija (su daugiau kaip 200 dalyvių), skirta aptarti priemones, atremiančias neigatyvią rusų propagandą. Jis įteikė senatoriui Portman, ukrainiečių vadams „Wall Street Journal“ straipsnio („Lithuania Presses Hard Line on Russia“, 03.19.2015) kopijas, kur rašoma, kad Lietuva visomis išgalėmis įtaigoja Europos Sąjungą ginti Ukrainą nuo Rusijos agresijos, ją remia ginklų siuntomis ir kviečia prisidėti Europos Sąjungą, o Amerikai teikia tikslią informaciją apie padėtį Ukrainoje.

Senatorius Portman padėkojo ukrainiečių, lietuvių, estų, latvių, lenkų organizacijų atstovams, kurie susirūpinę darbuojasi Ukrainos laisvės labui. Jis teigė, kad kartu dirbdami apsaugosime Ukrainos, Baltijos valstybių ir visos Rytų Europos laisvę.

Dr. Viktoras Stankus – JAV LB Ohio apygardos vicepirmininkas

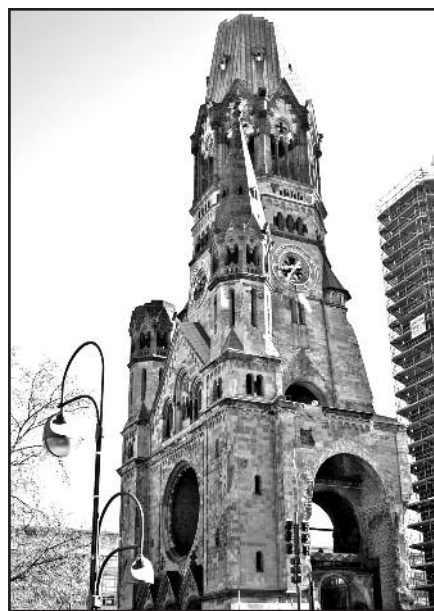

Ukrainos rėmimo forumo dalyviai: buvusi American Nationalities Movement prezidentė, dabartinė garbės narė Irene Murrow, senatorius Rob Portman, Ukrainiečių ir tautybių ilgametis aktyvistas Terry Szmagala.

Rekonstruotas Palangos Gintaro muziejus

www.lrytas.lt nuotr.

Palangos rūmų architekto Franc Schwechten garsusis statinys Berlyne – kaizerio Vilhelmo memorialinė bažnyčia.

A. Vaškevičiaus nuotr.

Atsinaujinęs Palangos Gintaro muziejus sužibo naujomis spalvomis

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Daugiau kaip penkerius metus trukusi Tiškevičių rūmų Palangoje rekonstrukcija baigta – atsinaujinęs Gintaro muziejus praėjusį savaitgalį plačiai atvėrė duris lankytojams, kurie stebėjosi naujai sužibusių rūmų prabanga. Rekonstruoto muziejaus atidarymo proga čia surengtas kultūrinio svetingumo savaitgalis, sulaukęs didelio lankytojų susidomėjimo.

Penktadienis, kuris buvo pavadintas istorijos diena, prasidėjo edukaciniu renginiu šeimoms su vaikais „Ir iškilo didis rūmas ant kalno“, po to surengtas vizualinis pasakojimas apie grafų Tiškevičių rūmus, o oficialieji muziejaus atidarymo renginiai prasidėjo istorinio žibinto prie naujojo Gintaro muziejaus įėjimo žiėjimu, kuriame dalyvavo Lenkijos kultūros ministrė, profesorė Malgorzata Ominalska, Lenkijos instituto direktorė dr. Malgorzata Kasner, Lietuvos kultūros ministras Šarūnas Birutis, ūkio ministras Evaldas Gustas, Lietuvos dailės muziejaus direktorius Romualdas Budrys, Palangos meras Šarūnas Vaitkus, kiti svečiai.

Šis rūmų žibintas buvo suprojektuotas, bet taip ir nepastatytas. Garsus vokiečių architektas iš Berlyno Franc Schwechten paliko nemažai rūmų statybos brėžinių ir projektų, kuriuos neseniai pavyko surasti ir pagal juos rūmai buvo atnaujinti. Kaip Lietuvos televizijos laidai „Panorama“ sakė rūmų interjerų atkūrimo ir ekspozicijų autorius R. Budrys, atidžiai prižiūrėjęs visus darbus, pagal šiuos brėžinius mūsų restauratoriai galėjo visiškai atkurti buvusius rūmų eksterjerus ir interjerus.

F. Schwechten (1841–1924) yra gerai žinomas vokiečių architektas, kurio sukurti pastatai puošia Berlyną. Vienas jų – pačiame šio miesto centre esanti kaizerio Vilhelmo memorialinė bažnyčia, pastatyta 1890 metais ir gerokai apgriauta Antrojo pasaulinio karo metais. „Tuščių dantimi“ visų vadinama bažnyčia dabar simbolizuoja praėjusius karus ir yra tapusi vienu iš Berlyno simboliu.

Po šio architekto suprojektuoto ir pagaliau pastatyto žibinto uždegimo iškilmių minėti svečiai pietinėje rūmų pusėje pasodino rožių krūmų alėją. Kiekvienas vardinis rožių krūmas yra skirtas su grafais Tiškevičiais bei su Palanga susijusioms istorinėms asmenybėms. Grojant Palangos orkestrui, Rožių alėjoje pirmiausia buvo pagerbti Palangą papuošusių rūmų savininkai Antonina ir Feliksas Tiškevičiai. Jų abiejų portretai dabar papuošė atnaujintų rūmų holą.

Kitos rožės buvo pasodintos lenkų poetui Adamui Mickevičiui, kuris yra kūręs Palangoje, taip pat rūmus suprojektavusiam architektui F. Schwechten, rūmų parką sukūrusiam prancūzų kraštovaizdžio architektui Eduard Fransua Andre, kuris Lietuvoje yra suprojektavęs dar tris rūmų parkus. Rožės pasodintos ir garsiam lenkų kompozitoriui Frederyk Chopin, kurio muzika dažnai skambėdavo grafų dvare, taip pat Palangoje daug kartų viešėjusiam ir čia kūruiam lietuvių kompozitoriui Mikalojui Konstan-

tinui Čiurlioniui bei dažnam Tiškevičių svečiui kunigui poetui Maironiui.

Naujųjų rūmų ekspozicijas ir parodų bei kultūrinių renginių erdves pristatė rūmų interjerų atkūrimo ir ekspozicijų autorius bei Palangos miesto garbės pilietis Romualdas Budrys, o apžiūrint pirmajame aukšte esančius atkurtus grafų kambarius kalbėjo ir Lenkijos kultūros ministrė M. Ominalska. Žinoma meno istorikė, humanitarinių mokslų profesorė M. Ominalska, nuo praėjusių metų einanti ir Lenkijos kultūros ministrės pareigas, 2011-aisiais yra išleidusi knygą „Pabaltijo Zakopanė. Palanga Tyszkiewiczzių laikais“, kuri dabar išversta į lietuvių kalbą ir buvo pristatyta Palangoje.

Ministrė prisipažino seniai įsimylėjusi Palangą ir teigė, kad tai yra puikiausias pavyzdys, kaip tiksliai reikia investuoti pinigus. Rūmų atstatymas iš viso kainavo 3,23 milijono eurų (apie 3,54 milijono dolerių).

„Šio muziejaus išskirtinumą ir paveldosaugos vertę žinome visi. Nekilo abejonių ir Ūkio ministerijai, Europos Sąjungos lėšomis prisidėjusiai prie Tiškevičių rūmų restauravimo ir jame esančio Gintaro muziejaus atnaujinimo. Po šių darbų galime pilnai išnaudoti ansamblio kultūrinį ir turistinį potencialą, išplėsti muziejaus veiklą, taip pritraukiant dar daugiau turistų srautų, mažinant sezoniskumo įtaką, prisidedant prie mūsų Palangos įvaizdžio gerinimo“, – džiaugėsi Lietuvos ūkio ministras E. Gustas.

E. Gustas sveikinimo kalboje taip pat dėkojo visiems prisidėjusiems prie šio projekto įgyvendinimo – projektuotojams, muziejininkams, paveldo saugotojams, restauratoriams, kultūros istorikams, statybininkams.

Šeštadienį, kuris buvo pavadintas Meno diena, vyko antrasis edukacinis renginys šeimoms su vaikais „Kaip rūmai po karo atgijo“, surengtas vizualinis pasakojimas apie grafų Tiškevičių rūmų puošybos elementus ir meno kūrinius. Po pietų muziejaus rūmų Didžiojoje salėje surengtas muziejaus rūmų istorinių interjerų ekspozicijos pristatymas ir pokalbis apie naujoje ekspozicijoje rodomą rūmų meną iš muziejaus ir Andrejaus Balykos kolekcijų.

Čia taip pat pristatyta paroda „Palangos grafų Tiškevičių rūmai: didikų rezidencija, Dailininkų kūrybos namai, Gintaro muziejus“ ir surengtas pokalbis apie Dailininkų kūrybos namus, kurio metu pasisakė ir dailininkai, dalyvavę kūrybos namų programose. Nemažai lankytojų susilaukė ir vakarop muziejaus rūmų terasoje, prie rožyno parodytas Naisių vasaros teatro muzikinis spektaklis „Beprotingai fantastiškos Vytauto Kernagio dainos“.

Sekmadienis buvo pavadintas Gintaro diena. Po edukacinio renginio šeimoms su vaikais „Stebuklingos Jūratės ašaros“ ir dar vieno vizualinio pasakojimo apie gintarą ir Gintaro muziejaus istoriją muziejaus rūmų konferencijų salėje surengtas naujosios Gintaro ekspozicijos pristatymas ir pokalbis su jos autoriumi Romualdu Budriu, dizaineriu Vytautu Puzeru bei kitais.

Dar pirmąją dieną apžiūrint senųjų gintaro dirbinių kolekciją, Lenkijos kultūros ministrė M. Ominalska sakė, kad XIX amžiuje Palangos gintaro apdirbimo manufaktūrose dirbo per 100 meistrų, kurie iš gintaro gamino islamo religijos rožinius, kuriuos eksportuodavo į Turkiją. Rūmuose įsikūrusiame Gintaro salone jo šeimnininkė Edita Kosovceva Lenkijos kultūros ministrei padovanojo gražų gintarinį su-

Nukelta į 15 psl.

LIETUVA IR PASAULIS

Parengė Vitalius Zaikauskas

Sutarė keisti Konstituciją dėl dvigubos pilietybės

Vilnius (LRT.lt) – Valdančiosios partijos sutaria, kad reikia keisti Konstituciją dėl dvigubos pilietybės. Seime posėdžiavusi Politinė taryba tikisi jau artimiausiame posėdyje svarstyti siūlymus, kaip tai būtų galima įgyvendinti.

Liberalų sąjūdis inicijuoja priva-

lomąjį referendumą dėl dvigubos pilietybės ir siūlo jį rengti kartu su atnaujinamais Seimo rinkimais kitamet. Teismas yra išaiškinęs, kad, norint padidinti asmenų ratą, kuriems būtų suteikiama dviguba pilietybė, reikalinga Konstitucijos pataisa.

Lietuva pirmininkaus JT Saugumo Tarybai

Vilnius (URM.lt)– Lietuva ruošiasi gegužę perimti pirmininkavimą Jungtinių Tautų (JT) Saugumo Tarybai (ST), kuriai pagal JT Chartiją tenka pagrindinė atsakomybė už tarptautinės taikos ir saugumo palaikymą. Pirmininkavimo metu Lietuvai teks koordinuoti klausimus, susijusius su situacija Artimuosiuose Rytuose ir krize dėl migracijos iš Šiaurės Afrikos į Europos Sąjungą. Pasak L. Linkevičiaus, iniciatyvas, kaip spręsti pabėgėlių problemą Viduržemio jūroje, turėtų rodyti Italija per ST nares Ispaniją ir Jungtinę Karalystę. Britai, pasak ministro, pasiryžę imtis vadovavimo šiais klausimais. „Vienas aspektas yra kova su kriminalinėmis grupuotėmis, taip pat svarbi yra humanitarinė parama, yra galimybė ir tam tikros misijos

Šiaurės Afrikoje”, – sakė ministras. Lietuva į JT Saugumo Tarybą išrinkta 2014 ir 2015 metais. Pirmą kartą šiai institucijai lietuviai pirmininkavo pernai vasarį. L. Linkevičiaus teigimu, Lietuvos prioritetai yra teisės viršenybės principo įtvirtinimas, civilių apsauga konfliktų metu, ginklų kontrolė. Lietuva taip pat pirmininkauja kovos su terorizmu komitetui ir dviem sankcijų komitetams – Centrinės Afrikos Respublikos ir Jemeno, kurio sostinę Sana kontroliuoja šių sukilėlių. Pirmininkavimo metu Lietuva New Yorke taip pat surengs viešuosius debatus dėl žurnalistų saugumo. ST yra 15 šalių. Penkios nuolatinės šalys – JAV, Kinija, Rusija, Didžioji Britanija ir Prancūzija – turi veto teisę.

Tėvynės sąjungai vadovaus G. Landsbergis

Vilnius (BNS) – Didžiausiai opozicinei partijai – Tėvynės sąjungai-Lietuvos krikščionims demokratams (TS-LKD) – dvejus artimiausius metus vadovaus Gabrielius Landsbergis, balandžio 25 dieną laimėjęs antrajame tiesioginiuose rinkimuose. 33 metų europarlamentaras G. Landsbergis surinko 55,43 proc. balsų (5 024 balsavusieji), rodo partijos tinklalapyje skelbiami preliminarūs balsų skaičiavimo rezultatai. Jis varžėsi su Seimo vicepirmininke Irena Degutienė, kuri surinko 44,53 proc. balsų (4 036). Pirmajame rinkimų ture prieš dvi savaites G. Landsbergis, rinkimų kampanijoje pabrėžęs partijos atsinaujinimą, surinko 49,78 proc. partiečių balsų. Už I. Degutienę, kuri pabrėžia tradicinių vertybių svarbą, pasisakė 43,05 proc. balsavusiųjų. G. Landsbergiui tuomet iki pergalės pritrūko kelių dešimčių balsų. G. Landsbergis yra sakęs, kad laimėjęs rinkimus iš karto neatsisakytų europarlamentaro mandato, dabar dar patvirtino, jog iš Europos Parlamento (EP) pasitrauktų tik tuomet, kai bus suformuotas partijos 2016 metų Seimo

G. Landsbergis. Iš asmeninio archyvo.

rinkimų sąrašas, kuriame jis būtų pirmasis. Anot jo, iš karto EP nario mandato būtų sudėtinga atsisakyti dėl pradėtų darbų. Išrinktasis partijos vadovas pakeis nuo 2003 metų konservatoriams vadovavusį Andrių Kubilių, kuris atsisakė siekti dar vienos kadencijos ir parėmė G. Landsbergio kandidatūrą. Pagal partijos įstatus, pirmininkas renkamas dvejų metų kadencijai. TS-LKD turi beveik 15 tūkst. narių, savivaldos rinkimuose ji liko antra po socialdemokratų.

Spręs, ar panaikinti V. Uspaskicho neliečiamybę

Vilnius/Briuselis (ELTA) – Europos Parlamentas (EP) gegužę turėtų nuspręsti, ar panaikinti Darbo partijos įkūrėjo Viktoro Uspaskicho teisinę neliečiamybę, kad jis galėtų būti teisiamas dėl teismo įžeidimo. Teisės reikalų komitete balsavimas dėl pranešimo projekto numatytas gegužės 6 d., o gegužės 19 d. šiuo klausimu turėtų būti balsuojama parlamento plenarinėje sesijoje. V. Uspaskichas neliečiamybę įgijo, kai pernai liepos 1 d. oficialiai tapo naujos kadencijos EP nariu.

Generalinė prokuratūra dar 2013 m. rugpjūtį pradėjo ikiteisminį tyrimą dėl V. Uspaskicho pasisakymų apie jo bylą nagrinėjusius teisėjus. Ikiteisminį tyrimą organizuoja Vilniaus apygardos prokurorai. EP kovo pabaigoje yra panaikinęs V. Uspaskicho teisinę neliečiamybę byloje dėl sukčiavimo ir apgaulingo buhalterinės apskaitos tvarkymo. Šią bylą nagrinėja Lietuvos apeliacinis teismas. V. Uspaskichas savo kaltę neigia ir tikina tapęs politinio susidorojimo auka.

Rimti signalai dėl Graikijos padėties

Atėnai (BNS) – Graikijos finansuotojai Europoje mėgina tildyti kalbas, kad jie kuria planus potencialiam Graikijos pasitraukimui iš euro zonos, ir reiškia viltį, kad neseniai Atėnams reikšta kritika paskatins šalį pasistūmėti planuojant ekonomikos reformas, kurių reikia norint atrinkti pagalbos paskolų fondus. Eurogrupės pirmininkas Jeroen Dijsselbloem Rygoje sakė turįs vilties, kad „šiek tiek papildomos skubos” bus įdiegta į procesą po kritinio euro zonos 19 finansų ministrų susitikimo balandžio 24 dieną. Graikijos ministrui Yanis Varufakis priekaištauta, kad delsiama pateikti ekonomikos reformų sąrašą, nes tų reformų Graikijai reikia, jog galėtų gauti pinigų, kurių reikia norint išlikti mokiai ir išvengti potencialaus pasitraukimo iš euro zonos. „Bet tam reikės prireiks mažiausiai poros dienų”, – pridūrė J. Dijsselbloem. Vis tebelaukiama, kad Atėnai pateiks visą reformų sąrašą, todėl Y. Varufakis susilaukė kritikos. „Vakarames kalbėjome apie A planą, apie šį

planą, nes nėra jokio B, C, D, ar E plano, – pareiškė Prancūzijos finansų ministras Michel Sapin. – Yra tik vienas planas, ir kad Graikija yra euro zonoje, Graikija yra Europoje”. Pripažindamas tam tikrą savo kolegų rūpestį, J. Varufakis mėgina pavaizduoti šią aklavietę teigiamiau, pažymėdamas pažangą tokiose srityse kaip privatizavimas, mokesčių, teisinės ir biurokratinės sistemų reformavimas. Visi sutaria, kad laikas nelaukia. Kita susitarimo data galėtų būti gegužės 11 d., kai vėl susitiks euro zonos ministrai prieš Graikijai atliekant didelę įmoką Tarptautiniam valiutos fondui. Graikijos vyriausybės sprendimas iškrapštyti lėšų iš savivaldybių ir tokių valstybinių įstaigų kaip liginės ir nacionalinė galerija, matyt, padės laimėti šiek tiek laiko. Graikų įstatymų leidėjų balsavimu palaimintas sprendimas galėtų, anot nepriklausomų ekspertų, surinkti 2 mlrd. eurų, kurie leistų gegužės mėnesį padengti skolos įsipareigojimus, taip pat ir TVF.

Iš rusų laivo degalai nutekėjo iki Kanarų

Madridas (BNS) – Degalai, nutekę iš Rusijos laivo, nuskendusio Atlanto vandenyne, pasiekė vaizdingų turistų pamėgtų Kanarų salų paplūdimius. Balandžio 23 ir 24 dienomis buvo susiurbta apie 200 kubinių metrų jūros vandens, užteršto nafta. Iš paplūdimių pašalinta apie 200 kg naftos. Specialistai pasirengę imtis veiksmų, jeigu daugiau naftos pasieks salų krantus. Balandžio 15 d., nuskendus laivui „Oleg Naidenov” su beveik 1 500 tonų degalų, aplinkosaugininkai su-

nerimo dėl grėsmės koralų, delfinų ir vėžlių populiacijoms. Povandeniniu robotu buvo nustatyta, kad laivas guli dugne, kur jūros gylis yra 2 700 metrų, apie 15 jūrmylių nuo pietinio Gran Kanarijos salos krantų. Dėmė išplito daugiau kaip 100 kilometrų ruože. Kanarų salos, esančios ties šiaurės vakarine Afrikos pakrante, yra turistų traukos centras, jas per metus aplanko apie 10 milijonų žmonių.

Sulaikyti teroristai, planavę išpuolį prieš Vatikaną

Roma (Vatikano radijas) – Italijos kovos su terorizmu pareigūnai tiria numanomą sąmokslą surengti išpuolį prieš Vatikaną, pranešė vienas iš tyrimui vadovaujančių prokurorų. Kaljario vyriausiasis prokuroras Mauro Mura sakė, kad įtariamieji planavo surengti ne vien atakas Pakistane ir Afganistane, kaip buvo paskelbta anksčiau, bet ir ketino atakuoti Vatikaną. Italijos policija balandžio 24 d. surengė reidus šalyje prieš 18 asmenų, įtariamų ryšiais su tarptautiniu teroristų tinklu „al

Qaeda”, tarp jų du numanomas velionio Osama bin Laden apsaugininkus. Arešto orderiai buvo išduoti šioje Viduržemio jūros saloje už priklausymą organizacijai, atsidėjusiai transnacionalinei kriminalinei veiklai, kurią įkvėpė „al Qaeda” ir kitos radikalios organizacijos, vykdančios ginkluotą kovą prieš Vakarus. Kai kurie iš tų žmonių buvo suimti, įskaitant numanomą šios grupės dvasinį vadovą, bet kiti tikriausiai pabėgo iš šalies.

Rusų baikeriai pradeda žygi į Berlyną

Maskva (Faktai.lt) – Rusų nacionalistų motociklininkų grupė pradėjo savo žygį į Berlybą Raudonosios armijos pergalei prieš nacių Vokietiją paminėti, nors Lenkija ir paskelbė neįsileisianti jų į savo šalį. Apie 20 baikerių, tarp kurių yra ir ultarnacionalistinio rusų baikerių klubo „Naktiniai vilkai” (Nočnyje volki) narių, balandžio 25 d. išvažiavo iš Maskvos. Jų maršrutas numatytas per Baltarusiją, Lenkiją, Čekiją, Slovakiją, Austriją, baigsis gegužės 9 dieną Berlyne. Agresyvų Rusijos prezidento Vladimiro Putino palaikomų „Naktinių vilkų” nacionalizmą smerkianti Lenkija paskelbė, kad rusų baikeriams nebus leista įvažiuoti į šalį. Baikeriai planavo visu būriu sieną

pervaziuoti netoli Bresto Baltarusijoje. Tačiau dabar „Naktinių vilkų” vadas Aleksandras Zaldostanovas pareiškė, kad baikeriai mėginsią į Lenkiją patekti, sieną kirsdami keliuose taškuose pavieniui.

Šis baikerių klubas aktyviai palaiko Ukrainos aneksiją. Scanpix nuotr.

Įspūdžiai iš užsienio šalių lituanistinių mokyklų mokytojų seminaro Anykščiuose

ALMA VIJEIKYTĖ

Išlikti lietuviu

„Iš kur Jūs?“ – klausiu giedro veido pagyvenusio vyriškio, žinodama, kad jis, lietuvis tremtinys, į Anykščius, į seminarą, Švietimo ir mokslo ministerijos kovą surengtą užsienio šalių lituanistinių mokyklų mokytojams, atkako iš nesuvokiamos Sibiro tolybės. Bernardas Razgus smalsiai žvilgtėri, tylėdamas paima šratinuką, lėtai ir aiškiai užrašo: Ulan Udė, Buriatija.

Trijų dienų seminarą susirinko keliasdešimt mokytojų iš Gruzijos, Ukrainos, Rusijos Federacijos, Baltarusijos lituanistinių mokyklų. Švietimo ir mokslo ministerijos kanclerio Dainiaus Numgaudžio šiltai pasveikinti: „Sveiki sugrįžę namo“, klausėsi paskaitų apie kalbos mokymą, akimirkom patys tapę mokinukais, darbavosi praktinėse – kūrybinėse laboratorijose, su lektoriais ir seminaro viešnia Laima Apanavičiene, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Švietimo reikalų komisijos pirmininke, aistringai diskutavo, ar mokykloms, lietuvių kalbos mokačioms ne anglakalbius, reikėtų atskirų vadovėlių. Ir ne tik – pačią pirmąją dieną įveikė Liudiškių piliakalnį, mokėsi vašku marginti ir raižyti kiaušinius Arklio muziejaus etnografinėje sodyboje. O seminaro pabaigoje truputuką praretėjęs būrelis įsiamžino prie Puntuko. Visa ši kultūrinė programa – sielai atgaivinti, nes, kaip sakė ministerijos kancleris, pasikvietėme jus ir tam, kad emociškai pailsėtumėte.

Atkaklūs Sibiro lietuviai

„Sniego pas mus dar va iki kiek“, – plaštaką ties pasmakre pridėda Regina Zakarevičiūtė, Barnaulo miesto lietuvių sekmadieninės mokyklos „Altajus“ vienintelė mokytoja.

Tremtiniai – jos seneliai, Lietuvos mokytojai, iš Alytaus išvežti prie Laptevų jūros. Tėvas, baigęs tenykštį Veterinarijos institutą, buvo sugrįžęs ne kartą. „Daug kartų sugrįždavo ir daug kartų parvažiuodavo atgal. Sveikata neleido. Jis pripratęs prie Sibiro klimato, o čia – drėgmė, per daug intensyvūs metų laikai“, – pasakoja mokytoja Regina. Tėvų šeimoje lietuviškai nebekalbėjo, – tėvas, Veterinarijos klinikos direktoriaus pavaduotojas, buvo labai užsiėmęs, o Reginos motina – rusė. Bet Regina ryžosi atvažiuoti į Lietuvą – lankė kursus, išmoko lietuviškai, tuometiniame Vilniaus pedagoginiame universitete įgijo rusų kalbos mokytojos specialybę. Bet, baigus studijas, darbo neatsirado, sušlubavo sveikata ir tėvas parsikvietė atgal.

„Barnaule dirbu socialine darbuotoja. Kartą pas mane užėjo žmogus ir paprašė pamokyti lietuvių kalbos. O paskui per Lietuvių kultūrinę bendriją paskelbė, kad atsilieptų, kas daugiau nori mokytis. Pasirodė 10 žmonių, – apie mokyklėlės pradžią pasakoja Regina. – Pradėjom tik nuo pernai, 3 valandom savaitgalį gaunam nemokamas patalpas miesto bibliotekoje“. Mokiniai – skirtingo amžiaus, nuo 18 iki 50.

Mokytoja pasakoja, kad daugelis jos mokinių (daugiausia tai trečioji karta, tremtinių anūkai, proanūkiai), kurių gimtoji kalba jau yra rusų, kimba į nelengvą lietuvių kalbą, nes žino turį lietuviškų šaknų. „Jiems labai patinka skaityti, versti tekstus, o gramatikos nemėgsta – sunki... Mėgsta žaisti, įvairias improvizacijas, kaip kavinėse, gatvėse susišnekėti“, – apie mokymąsi pasakoja Regina.

Mokytoja Regina dar prasitaria, kad metus gyvuojančiai lituanistinei mokyklėlei „Altajus“ labai trūksta žodynų, o vadovėlių kaskart iš Lietuvos visada parsivežanti pilną lagaminą.

Bene žinomiausias Sibiro lietuvis tremtinys – profesorius, habilituotas geologijos mokslų daktaras Saulius Sidaras, Krasnojarsko Lietuvių Bendruomenės pirmininko pavaduotojas, seminare atstovauja Krasnojarsko sekmadieninei mokyklai „Saulutė“. „Mokyklėlei daugiau nei 15 metų, iš pradžių mokytojai iš Lietuvos važinėjo, bet be didelio noro nieks gi nenori į Sibirą... Mokiniais iš pradžių apie

Seminaro dalyviai prie Jono Biliūno kapo Liudiškių piliakalnyje.

Almos Vijeikytės nuotr.

Lietuvą pasakojau, rodau filmukus, paskui aiškinamės, kokių garsų, raidžių nėra rusų kalboje, o yra lietuvių, ir pan. Sakoma, jei kvailys 60 kartų pakartos 1 žodį, atsimins visam gyvenimui, normalus žmogus – 20 kartų, o vaikui pakanka 1–2 pakartojimų, – juokais dėsto mokymo metodus S. Sidaras. – Bet jeigu bent du tris jaunuolius pavyksta išsiųsti mokytis Lietuvon, tai aš laimingas...”.

Ūsionyse lietuviškai nebekalba

Ūsionys, nors skamba lietuviškai, bet toks kaimas yra Baltarusijoje, netoli sienos. Ūsionių lituanistinės mokyklos mokytoja Aldona Misiūnienė su savo mokiniais, kurie mokėsi lietuvių kalbos, darė projektą – rinko toponimus. „Vietiniai sako: Adomėniškė, Žvirbli, Birutės kalnas, Voverėlas kalnas, bet nei vaikai, nei suaugusieji jau nebežinojo, kas tai yra, – pasakoja mokytoja. – Kartą su vaikais mokėmės, kaip užsisakyti patiekalus. Vaikus buvo atlydėjusios kelios mamos. Per pertraukėlę juokais klausiu: o ko jūs norėtumėte užsisakyti? – „Gal gėrimo... – pajuokauja. – Tak nam po siemto gramu“. – Klausiu, ką reiškia? – „Malo“. – Ne, sakau, ne „malo“, o „po šimtą gramų“. – Labai nustebo. Štai tokia pamirštos kalbos prasmė...”. Pasitaiko net nemalonių kuriozų. Štai viena mergytė turi lietuvišką pavardę su galūne –ienė. Kiek aiškino mokytoja Aldona, kad ne tokia turi būti vaiko pavardė, – niekas nesuprato, juk pagal motinos pavardę!

Aldona Misiūnienė dirba Didžiasalyje pradinių klasių mokytoja. 11 metų kiekvieną sekmadienį keliauja, ir gana sudėtingai, į Ūsionis, kur į vėjo perpučiamą, malkom kūrenamą sekmadieninę lituanistinę mokyklėlę susirenka vaikai, norintys išmokti lietuviškai. „Juk kaimas. Bet vaikai nori susibėgti, pabendrauti, pramogų jokių nėra. Štai čia šneka, – internetas spartus, nespirtus, o jie juk neturi išvis jokio. Parsivešiu iš seminaro daug vertingų diskų, bet jiems negalėsiu pateikti“, – apgailestauja mokytoja. Tačiau mokytojos Aldonos slapti norai netikėtai išsipildo – seminaro pabaigoje Švietimo ir mokslo ministerijos kancleris D. Numgaudis mokyklėlei padovanoja nešiojamąjį kompiuterį.

Gruzinai mokosi lietuvių kalbos

„Dabartiniai Tbilisio lituanistinės sekmadieninės mokyklos mokiniai – skirtingo amžiaus suaugusieji, vyriausiajam metų beveik tiek pat, kiek ir man, bet jis vis tiek įnirtingai stumiasi. Dauguma studentai, iš 8 tik 2 lietuviai, o visi kiti – grynakraujai gruzinai, – pasakoja mokytoja Lidija Giorgobiani. – Gruzijoje labai šiltai atsiliepia apie Lietuvą. Buvo atėjusi pas mane mergina, Tbilisio universitete baigusi ar tik ne ispanų kalbą, kažkada keliavusi, susipažinusi su lietuviais, tad nutarė išmokti lietuvių kalbos.

Kaip ji užtraukdavo ‘Saulėlė raudona’! Mums visiems ašaros byrėdavo”. Mokiniai, nors jų ir nedaug, pagal žinojimo lygį suskirstyti į dvi grupes. L. Giorgobiani, Tbilisyje gyvenanti 29 metus, yra pedagogė, pagal specialybę rusų kalbos mokytoja, nuo pat pirmos atvykimo dienos dirbanti mokykloje. Lietuvių bendrija buvo įregistruota 1996 metais, mokykla veikia 19 metų.

Sekmadieninės mokyklos bendruomenėlė daug bendrauja su Lietuvių kalbos ir kultūros centru, Tbilisyje Švietimo ir mokslo ministerijos iniciatyva įkurtu prieš keletą metų. Kodėl norintieji išmokti lietuvių kalbos nepereina į profesionalesnį centrą? „Ten vyksta rimtos paskaitos, praktiniai darbai, o pas mane ateina dirbantys, neturintys tiek daug laiko“, – sako mokytoja Lidija.

Ukrainiečiai išvyksta į Lietuvą

Marina Trocenko, M. K. Čiurlionio lituanistinės mokyklos mokytoja, atvyko iš Lvovo. Vilniaus universitete baigusi Chemijos fakultetą, nutekėjusi į Ukrainą, dirbo chemijos mokytoja už... 2 dolerius. Vyras, medicinos universiteto docentas, gaudavo 3 dolerius. „Kažkaip reikėjo maitinti vaikus, tad padaviau skelbimą į laikraštį, kad mezgu ir galiu mokyt lietuvių kalbos. Perskaitė iš Lietuvių draugijos ir pasiūlė ateiti. Taip ir pradėjau nuo 1994 metų. Atidareme mokyklą, pradėjom rinkti vaikus ir suaugusius, rašyti projektus, – pasakoja mokytoja Marina. – Vyko daug projektų kartu su Lietuva, pvz., kartu su Šiaulių universiteto studentais ir dėstytojais buvo rengiamos stovyklos Karpatuose, pastatytas spektaklis ‘Eglė – žalčių karalienė’, lietuviškų vestuvių improvizacija, literatūrinė muzikinė kompozicija su žymiu vargonininku Vitalijumi Pivnovu, vaikai ir tėvai stovyklavo prie Baltijos jūros. Tačiau dabar, žinoma, viskas sustojo. Kai prasidėjo karas, 5 šeimos iškart išvažiavo į Lietuvą. Ką padarysi, žmogus turi teisę bijot.”

Dabar į lituanistinę mokyklą ateina apie 30 mokinių – nuo 2 metų iki 70 metų. Su kiekvienu, atsižvelgiant į jo amžių, temperamentą, motyvaciją, tenka dirbti individualiai. Jaunimas stengiasi išsi-veržti studijuoti į Lietuvą ar kitur. Mokytoja Marina pasidžiaugia, kad jos mokiniai toliau tęsia mokslus vidurinėje mokykloje „Lietuvių namai“, įstoja į aukštąsias. Štai viena buvusi mokinė, iš pradžių visiškai nemokėjusi lietuviškai, dabar studijuoja Vilniaus universitete filologiją, studijoms Lietuvoje ruošiasi ir jos sesuo Mariana.

Kad neišsiduotum „labusas“ esąs

Kaimynystėje, Kaliningrado srities regione, gyvenantys tautiečiai sako jaučiantys, kad ryšiai su Lie-

Grigorijus Kanovičius.

Mes visi esam išeiviai iš miestelio

Bernardinai.lt nuotr.

Aš išaugau visiškai tradicinėje žydų šeimoje Jonavos miestelyje. Mano abu seneliai – ir iš tėvo, ir iš mamos pusės buvo batsiuviai. Tarpusavyje jie nekonkuravo, bet patyliukais vienas kitą stebėdavo: kiek žmonių apsilanko pas Dovydą ir kiek jų ateina pas Šimoną. Mano tėvas buvo siuvėjas, visi dėdės taip pat buvo amatininkai – arba siuvėjai, arba batsiuviai. Ir man pranašavo panašią ateitį. Aš gyvenau amatininkų pasaulyje, mane supo žmonės, kuriems net į galvą negalėjo šauti, kad jų anūkas taps intelektualaus plunksnos darbo atstovu. Atrodydavo, kad visas jų gyvenimas buvo skirtas tik vienam tikslui – užsidirbti duonai kasdienei. Vienas iš mano senelių manė, jog geriau būti batsiuviu, nes basomis vaikšto tik elgetos ir asocialūs asmenys. Kitas senelis tvirtino, kad aš privalau tapti kirpėju, nes nėra žmonių, kurie nesiskustų ir nesikirptų. O mano močiutė buvo labai dievobaiminga ir svajojo, kad aš nuvyksiu į Telšius, įstosiu į ješyvą ir tapsiu rabinu. Ji laikėsi nuomonės, kad religinis švietimas yra didžiausia gyvenimo laimė. Močiutė dievino Jonavos rabiną, ji tikėjosi bent vieną šeimos atžalą išplėšti iš tos amatininkų virtinės rato, – interviu Jewish.ru pasakojo rašytojas Grigorijus Kanovičius, praėjusiais metais atšventęs savo 85-erių metų jubiliejų.

– Kaip Jūsų šeima reagavo į tai, kad tapote filologu, o ne siuvėju ar rabinu?
– Senelės ir seneliai to laiko nesulaukė. Kai buvau gimnazijos mokinys, aš visiškai atsitiktinai ėmiau kažką kurti. Vienas mano bendraklasis paprašė manęs, kad parašyčiau eilėraštį jo mylimai mergaitei – kažkodėl jis nusprendė, kad aš sugebėsiu tą padaryti. Juodviem tas eilėraštis labai patiko, ir nuo to laiko ėmiau rašyti. Mano tėvai nė nemanė, kad mano rašymas taps kažkuo vertingu. Iš pradžių jie kalbėjo: lai eilėraščius rašo rusai, o tu turi įstoti į medicinos fakultetą kaip Jaša, arba mokytis teisės kaip Dani, bet tik ne rusų filologiją, nes ir ligoinių, ir kaltinamųjų visada daugiau negu skaitytojų. Pamenu, kaip mano tėvas vedžiojo mane nuo vieno knygyno iki kito, besdavo pirštu į knygų lentynas ir mįslingai tardavo: „Griša, ką dar prie šito galima pridėti?“ Žodžiu, jie mane atkalbinėjo. Bet aš nepaklusau ir rašiau: išleidau dvi poezijos knygeles, ėmiau kurti prozą. Dabar, sulaukęs garbaus amžiaus, manau, kad jie man atleistų.

– Dažnai sakoma, kad Jūsų knygos sudaro vieną autobiografinę sagą. Ar tikrai visi Jūsų personažai turi tikrus prototipus?

– Ne, ne visi. Manau, kad jei turi, tai gal pusė jų. Laikausi tos nuomonės (kiti man gali ir nepritari), kad negali būti tikras rašytojas be vaizduotės. Tuo ir skiriasi rašytojas nuo žurnalisto. Jei aprašai žmogų, kurį asmeniškai pažįsti, gali vadinti save žurnalistu, bet ne rašytoju. Rašytojas ne tik aprašo – jis kuria personažą. Be abejonės, man daug pasitarnavo mano giminė, kūryboje panaudojau labai daug iš jų pasakojimų. Bet anaip tol ne visi jie tapo mano herojų prototipais. Ta gyvenimo sankloda, filosofija, santykiai tarp žmonių – visa tai, ką patyriau vaikystėje, tapo mano kūrybos fonu. Visa tai perėjo per mano vaizduotę ir virto visiškai kitokia realybe.

– Miestelio dvasia tai ir ypatingas mąstymo būdas.
– Žinoma. Pavyzdžiui, mano senelė, paprasta moteris, turėjo labai turtingą vaizduotę. Jos kaimynas laikė daug balandžių ir mano senelė manė, kad jis balandžiams maitinti išleidžia pernelyg daug pinigų. Jei jos klausdavo, ką ji galvoja apie kaimyno pomėgį, senelė atsakydavo: „Jis geras žmogus. O kam jam tiek balandžių? Jis nori, kad bent jau kažkas iš jo namų būtų arčiau Dievo.“ Paprasta moteris ir tokie žodžiai! Aš dažnai pasakaju apie tai, kaip mano senelė kasdien versdavo mane eiti į sinagogą, o už kiekvieną apsilankymą mokėdavo man 15 centų. Duodama man pinigų, ji iškeldavo ranką sugniaužtu kumščiu į dangų ir sakydavo: „Tu mane, razbaininke, paleisi vėjais!“ Susizgribus pridurdavo: „Aš, Viešpatie, turėjau omeny ne Tave, o jį“, – tai yra mane.

– Viename iš interviu, kalbėdamas apie savo tėvą, minėjote, kad jis mąstė ir bendravo aforizmais.
– Mano tėvas kalbėdavo mažai, bet labai vaizdžiai. Jis repetuodavo tylą prieš nutildamas. Miestelio žydai apskritai mėgo bendrauti aforistiškai skambančiais sakiniiais, bet tai buvo nesąmoningai išsakyti aforizmai. Jie buvo savotiški tų aforizmų kūrėjai.

– O kur tos aforizmų kalbos ištakos? Iš Talmudo?
– Taip, manyčiau, kad iš Talmudo ir Biblijos. Manau, kad ištakos glūdi Dievo įsakymuose: miestelio žydai, ko gero, patys to nesuvokdami, kurdavo trumpas, į dešimt Dievo įsakymų, panašias frazes. Jie nesakydavo „nevak“, bet sugalvodavo kažkokį kitą to įsakymo atitikmenį.

– Kas, Jūsų manymu, buvo vertingiausia ano gyvenimo sanklodoje?
– Manau, kad vertingiausia buvo pagarba artimam savo. Nebuvo šitų muštynių už būvį, niekas su niekuo nesivaržė. Miestelis turėjo savo konstituciją. Joje svarbiausia vertybė buvo pagarba kitam žmo-

gui. Kiekvienas ravėjo ir sėjo savo lysvėje, nepavėdėjo, neapkalbinėjo kaimyno. Kažkas yra parašęs, kad visi esame kilę iš Gogolio apsiausto. Aš pasakyčiau kitaip – visi mes kilę iš miestelio. Tas pasaulis nuskendo, dabar jis užmirštas, nepelnytai gramzdinamas į visišką nebūtį. O miestelio žmogus tampa kone keiksmazodžiu, provincialumo ekvivalentu.

– Kada tas pasaulis ėmė skęsti? Nuo ko prasidėjo jo išmirimas?
– Maždaug trečiojo dešimtmečio viduryje ėmė rasti žmonių, kurie palikdavo miestelį ir giminaičių padedami išvykdavo į Ameriką ar Europą. Mano tėvo brolis buvo vienas tokių iškeliaujančiųjų, jis išvyko į Prancūziją. Tiksliau pasakius, jis vyko į Ameriką, bet pakeliui užstrigo Prancūzijoje, vėliau žuvo Aušvice. O po karo iš miestelio beliko tik visiškai suniokotos kapinės ir sinagogos pastatas. Kadaise sinagoga buvo Jonavos žydų gyvenimo puošmena, vėliau virtusi kepykla (Ačiū Dievui, kad ne arklide). Kai po karo joje apsilankiau, man, kaip garbingam svečiui, įteikė lyg ir pynutę, lyg kažkokią ypatingą bandelę, jau nepamenu. Viduje kvepėjo duona, stovėjo pilni tešlos kubilai, dirbo baltom prijuostėm ir kykais apsirengusios moterys. Aš stovėjau ir žiūrėjau į visą tą vaizdą ir tarsi laidojau sinagogą, į kurią kadaise mane vesdavo senelė.
Apskritai tai skaudi tema. Mano paskutinėje knygoje „Miestelio romansas“ aš parašiau, kad visa tai atgaivinti, prikelti naujam gyvenimui galima tik žodžiu. Kitaip to padaryti neįmanoma. Šiandien turbūt tik chasidai kažkiek stengiasi išsaugoti *idiš* ir su *idiš* susijusias tradicijas. Bet nūdienos pasaulyje praeitis nebėra vertinama. Apie miestelį šnekama tarsi apie kažkokį sudaužytą indą. Greičiausi tik aš ir neseniai iš gyvenimo išėjęs puikus lietuviškai rašęs Icchokas Meras – buvome vieninteliai, kurie buvusioje Sovietų Sąjungoje tebekūrėme žydų tema.

– Ar Jūsų kūrybą leido be kliūčių?
– Labai sunkiai. Mano romanus daugiausia leido Lietuvoje. Valdžia patardavo leidėjams nepardavinėti mano knygų toliau nei Minskas ar Ryga. Net į Estiją jų neleisdavo vežti.

– O kodėl Lietuvoje leido?
– Buvo daug neskelbtų ir viešai neaptariamų priežasčių. Svariausia jų 200,000 nužudytų žydų.

– Įtakos turėjo kaltės kompleksas?
– Ne visiškai akivaizdžiai. Dalykas tas, kad kaltės kompleksas gali pasireikšti įvairiopai. Galima tūkstančius kartų daužyt sau į krūtinę ir rėkti: „Aš kaltas“, bet tavo išpažintimi nepatikės. O galima tai jausti vidujai, tas jausmas gali kankinti ir galima tylint padėti tiems, kam tavo bendrataučiai padarė bloga. Lietuvoje buvo būtent taip. Pateiksiu pavyzdį. Maskvoje, Vachtangovo teatre, buvo rodomas spektaklis „Nusišypsok mums, Viešpatie“, sukurtas pagal mano romanus. Maskviškiai ir lietuviški žiūrovai į tą spektaklį reaguoja visiškai skirtingai. Lietuvos žiūrovai turi tam tikrą pranašumą, palyginti su maskviečių žiūrovais: Lietuvos žiūrovai žino ir atmena, kas yra žydiškas miestelis, ir suvokia, kad tų charakterių, kurie rodomi scenoje, jie niekada daugiau gyvenime nesutiks. O Maskvoje kai kurie žiūrovai išeidavo iš salės, nesulaukę pabaigos... Ir, matyt, jie teisūs. Ir ne todėl, kad jie būtų antisemitai. Jiems tiesiog neįdomu stebėti keistokai aprengtus ir kalbančius žmones. Jiems tai svetima.

O dėl mano knygų leidybos – pirmąsyk mano knyga Rusijoje buvo išspausdinta tik septinto dešimtmečio pabaigoje. Tai buvo romanas „Žvakės vėjyje“. Ir tai įvyko tik dėl atsitiktinumo. Knygą teigiamai įvertino Rašytojų sąjungos leidybos komisijos nariai. Vienas jų buvo Čingizas Huseinovas, kuris dabar su šeima gyvena Izraelyje. Ligi tol aš buvau siuntęs vieną geriausių romanų „Kvailių ašaros ir maldos“ žurnalui «Дружба народов», kuris, regis, buvo sukurtas tam, kad skelbtų broliškų tautų rašytojų kūrybą. Iš redakcijos gavau trumpą atsakymą: „Žydų literatūros planą mes jau įvykdėme.“ Tada jie paskelbė Dinos Kalinovskos apysaką „O, šeštadieni, šeštadieni“. Kiek vėliau, kai aš tapau Lietuvos Sąjūdžio Sovietų Sąjungos Aukščiausiosios Tarybos deputatu ir mano švarko atlake blizgėjo deputato ženklukas, aš apsilankiau to žurnalo redakcijoje. Mane pasitiko vyriausiasis žurnalo redaktorius, kuris smarkiai mane apkabinęs paklausė: „Ar aš neturiu ko nors naujo?“ Aš pasakiau, kad turiu, yra romanas „Ožiukas už du skatikus“. Ir jis išleido tą romaną 280

000 egzempliorių tiražu.

– Iki išvykdamas į Izraelį Jūs keletą metų vadovavote Lietuvos žydų bendruomenei. Kokia ji yra šiandieną?

– Nors man tiesmukumas nėra būdingas, bet esu įsitikinęs, kad Lietuvos žydų istorija artėja pabaigos link. Lietuvoje gyvenančių žydų skaičius man neleidžia daryti kitokių išvadų. Ta bendruomenė nepasipildo, niekas išėjusiųjų vietos nebeužima, nebėra tų, kurie paveldėtų tradicijas. Neseniai bendruomenei buvo kompensuotas bendruomeninis turtas – per dešimtį ateinančių metų ji gaus 128 milijonus litų. Tie pinigai bus panaudoti kultūros įstaigų statybai, kapinių priežiūrai. Bet iš esmės Lietuvos žydų bendruomenė neturi perspektyvos. O kadaise ji buvo gausi: net po karo čia buvo 30 000 žydų. O dabar belikę mažiau nei penki tūkstančiai...

– Kas, Jūsų manymu, išskiria litvakus nuo kitų žydų bendruomenių?

– Manau, kad pagrindus tam išskirtinumui padėjo didis Vilniaus gaonas Elyahu ben Šlomo Zalmanas. Manding, mes, Lietuvos žydai, esame gal labiau įžvalgesni, atsargesni, darydami išvadas. Aš nesakau, kad esame kažkuo pranašesni už kitų bendruomenių žydus, bet šitie bruožai tikrai išskiria Lietuvos žydus nuo kitų tautiečių. Mums pasisekė su gaonais: pas mus nebuvo tų, kurie mokytų žydus karin-gumo. Litvakai sako: iš pradžių pasikalbėjime tarpusavy, išsiaiškinsime,

kokių nuomonių laikomės, ir tik tada priimkime kažkokį sprendimą.

– Jūs laikotės nuomonės, kad žydai privalo būti neutralūs ir be reikalo apie save nepriminti?

– Ne, manau, kad žydai turi būti vi-sateisiai piliečiai, bet, esant kritinei si-tuacijai, jie neturi dalyvauti vienos ar kitos šalies, kurioje jie gyvena ir kurią myli, valdyme. Žydams tai visada bai-giasi kartuvėmis, geriausiu atveju – tremtimi. Prisiminkite žymiąją L. Feuchtvangerio knygą „Žydas Žiusas“. Aš nesu tos minties, kad žydai privalo gyventi Izraelyje, šalininkas. Ne, žydai ir kitų tautybių žmonės turi ir gali gy-venti ten, kur jiems sukurtos norma-lios sąlygos, kur jie nepatiria jokių skriaudų. Tačiau turime atminti, kad vienintelė vieta, kur žydai gali likti žy-dais, yra Izraelis.

– Vadinasi, diasporų bendruomenės yra pasmerktos?

– Ilgainiui, deja, taip. Ir pats ge-riausias to pavyzdys – Rusija. Tas žy-diškas įtikėjimas tuo, kad prisišlijęs prie stipresnio gali laiduoti savo sau-gumą ir gerovę – labai pavojingas da-lykas. Tiesos akimirką tau primins, kas tu esi, ir niekas nebesiskaitys su tavo medaliais ir nuopelnais, su tuo, kiek kartų esi nusilenkęs cerkvėje.

Kalbėjosi **Diana Rosochvatskaja**
Bernardinai.lt

Palangos Gintaro muziejus

Atkelta iš 6 psl.

venyrą, su kuriuo M. Ominalska bu-vo pasipuošusi visą dieną.

Rūmuose sekmadienį taip pat su-rengtas parodos „Felikso Daukanto kūrybos retrospektyva“ pristatymas ir pokalbis su menotyrininke dr. Jurgita Ludavičiene, taip pat lankytojai buvo pakviesti apsilankyti Gintaro salone, kur vyko pokalbis apie naujausią gin-taro kūrinių kolekciją.

Reprezentaciniai Palangos grafų Tiškevičių rūmai iškilo 1897 metais. Ši dviejų aukštų mūrinį pastatą nuolati-niam gyvenimui Palangoje buvo pasi-statęs grafas Feliksas Tiškevičius. Tai neoklasicistiniai rūmai, turintys re-nesanso, baroko, klasicizmo bruožų bei kompozicijos elementų.

Karo ir pokario metais pastatas buvo gerokai apgadintas. Rūmai res-tauruoti 1957 metais pagal architekto Alfredo Brusoko projektą. Po to čia ke-lėtą metų veikė Lietuvos Dailininkų są-jungos kūrybos namai. Menininkai šiuose rūmuose ne tik kurdavo, orga-nizuodavo savo darbų parodas, bet ir poilsiaudavo.

1963 m. rugpjūčio 3 d. Tiškevičių rūmuose atidarytas Lietuvos dailės muziejaus filialas – Gintaro muzie-

jus. Iš pradžių muziejaus ekspozicijos užėmė vos 96 kvadratinus metrus ir jose buvo rodomi 478 eksponatai. Bė-gant metams Palangoje susiformavo svarbus gintaro rinkimo, tyrinėjimo ir populiarinimo centras, kuris nuolat plėtėsi.

Pamatę atnaujintus rūmų fasa-dus, atkurtus istorinius eksterjerus ir interjerus, naujas ekspozicijas, eks-ponatus iš Tiškevičių šeimos ir kitų to meto dvarų, taip pat istorinius kos-tiumus iš žinomo mados istoriko Alek-sandro Vasiljevo kolekcijos, retus go-belenus, sužinoję, kad rūmuose pilnai atnaujinti inžineriniai tinklai, už-dengtas naujas stogas, pirmieji at-naujintų rūmų lankytojai neslėpė savo susižavėjimo.

Daug savo širdies į šiuos darbus idėjęs Dailės muziejaus direktorius R. Budrys teigė, kad rūmai dabar su-grįžo į savo jaunystę ir yra dar gražesni nei grafų laikais. Jis sakė tikįs, kad Gintaro rūmai, kurie per metus su-laukdavo iki 80 tūkstančių lankytojų, dabar jų sulauks gerokai daugiau. Šią vasarą čia jau suplanuota daugiau kaip 40 įvairių festivalių ir kitų ren-ginių.

Elena Majauskas, gyvenanti **Chicago, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Dėkojame už ne vienerių metų paramą.

Jonas Svera, gyvenantis **Bloomfield Hills, MI**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdus ačiū, kad remiate lietuvišką spausdintą žodį.

Teresė Vaitkūnas, gyvenanti **Warren, MI**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiausius padėkos žodžius skiria-me Jums.

Viktoras Kuraitis, gyvenantis **Mokena, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame už suteiktą finansinę paramą.

Stanley Stončius, gyvenantis **Nashua, NH**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame už suteiktą finansinę paramą.

Bronė Kremeris, gyvenanti **Orland Park, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Padėka už išsaugotą lietuviško žodžio skambėjimą.

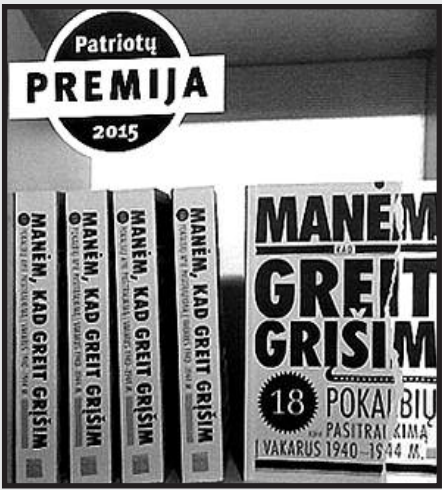
Gaida Zarkis, gyvenanti **Downers Grove, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Dėkojame už ne viene-rių metų paramą.

Naują knygą apie JAV lietuvius galite nusipirkti „Drauge“

Vilniaus tarptautinėje knygų mugėje pristatytą šiais metais leidyklos „Aukso žu-vys“ išleistą knygą „Manėm, kad greit grįšim“ (sud. Dalia Cidzikaitė, Laima Pet-rauskaitė VanderStoep ir Dalia Stakytė Anysienė) galite įsigyti „Draugo“ kny-gynėlyje. Kaina – 25 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokes-tis – 9.25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.). Teiraukitės tel. 773-585-9500.

Knygoje – aštuoniolika pokal-bių su JAV lietuviais, kurie Antrojo pasaulinio karo metais nuo artė-jančio sovietų fronto ir tremties grėsmės buvo priversti palikti Lie-tuvą ir trauktis į Vakarus. Knygos sudarytojų pašnekovai atvrai pa-sakoja apie bėgimo iš Lietuvos ap-linkybes, gyvenimą DP stovyklose Vokietijoje, apsisprendimą emig-ruoti ir įsikūrimą Jungtinėse Ameri-kos Valstijose.

Knyga „Manėm, kad greit grįšim“ yra didesnio projekto – Sakytinės istori-jos projektas – dalis, kurį 1995 m. sumanė JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros taryba. Projekto metu į magnetofono juostas įrašyti 65 pokalbiai. 30 pokalbių įra-šyti Čikagos apylinkėse, 35 – kitur. Šiandien bent pusė kalbintų asmenų jau yra mirę.

Ruth Gricius, gyvenanti **Agoura Hills, CA**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Jūsų parama padės skleisti lietuvišką žodį išeivijoje.

Dr. Jonas Duncia, gyvenantis **Newtown, PA**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Dėkojame už ne vienerių metų paramą.

Elena Jasinevičius, gyvenanti **Darien, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdus ačiū, kad remiate lietuvišką spausdintą žodį.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Gegužės 1 d., penktadienį, 7 val. v. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje** (6500 South Pulaski Road) žurnalistas, vertėjas ir filosofas Mykolas J. Drunga skaitys paskaitą „Sovietų Sąjunga, Europos Sąjunga: koks skirtumas Lietuvai ir pasauliui?“ Bus vaišės. Muziejaus adresas: 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629.

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje** (2745 W. 44th St., Chicago, IL 60632) gegužės 3 d. 10 val. r. švęsime V Velykų sekmadienį. Eucharistijos šventimą atnašaus kun. Gediminas Keršys. 15 min. prieš pamaldas sukalbėsime Švč. Mergelės Marijos litaniją. Per šv. Mišias bus Marijos vainikavimas. Pagerbsime motinas.

■ **Kviečiame kartu atšvęsti Motinos dieną** ir paremti NY Maironio lituanistinę mokyklą. Šventė įvyks gegužės 3 d., sekmadienį, 11:30 val. r. Mount Carmel parapijos salėje (ties Havemeyer Str. ir North 8th Str., Brooklyn, NY 11211). Minėjimas prasidės tuoj po lietuviškų šv. Mišių Apreiškimo parapijoje. Bus programa ir pietūs.

■ **Gegužės 4 d., pirmadienį, 6 val. v. Lietuvos Respublikos generalinis konsulas** New Yorke kviečia Jus į susitikimą su Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų viceministru Mantvydu Bekešiumi, atsakingu už ryšius su užsienio lietuviais. Susitikimo metu galėsite užduoti Jums rūpimus klausimus ir pabendrauti

su viceministru. Renginys vyks Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate New Yorke. Apie atvykimą prašome pranešti: kons.niujorkas@urm.lt.

■ **Čikagos tautinis ansamblis „Grandis“** kviečia visus į metinį koncertą „Saulėle, motinėle, užtekėk“, kuris vyks gegužės 9-tą dieną, šeštadienį, Pasaulio lietuvių centre Lemonte. Pradžią – 6 val. v. Koncerte dalyvaus vaikų choras „Svajonė“. Svečiai turės galimybę susipažinti su ganiavos papročiais, pasigėrėti piemenėlių žaidimais, linksmais vakaruškų šokiais ir išgirsti gražias ganiavos dainas. Daugiau info tel. 630-243-6313 (Beatričė Čepelienė) ir tel. 630-257-0153 (Žibutė Pranckevičienė).

■ **Gegužės 10 d., sekmadienį, po šv. Mišių, Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos salėje** Brighton Parko Lietuvių Bendruomenės valdyba ruošia Motinos dienos minėjimą. Bus pietūs, vyks loterija. Programą atliks Algimantas ir Ligita Barniškiai. Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

■ **Gegužės 10 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p.** Lietuvių dailės muziejuje PLC Lemonte įvyks solistės Juditos Leitaitės ir pianistės Rūtos Mikelaitytės-Kašubienės koncertas. Visų laukia neeilinis koncertas ir gardūs užkandžiai. Į labdaros koncertą maloniai kviečia Lietuvos vaikų globos būrelis „Saulutė“. Pui ki pavasario dovana mums ir vargingai gyvenantiems vaikams Lietuvoje.

Dėmesio, San Francisco ir Bay Area sporto entuziastai!

Kauno maratonas šiemet ir vėl vyks mūsų kaime! (Foster City, CA)

Birželio 14 dieną, jau trečius metus iš eilės, Kaune vyks bėgimo šventė visai šeimai – Kauno maratonas 2015.

Galime pasidžiaugti, kad jau trečius metus iš eilės ir mes, grupelė Bay Area lietuvių, nepraleisime retos progos dalyvauti šiame renginyje nuotoliniu būdu.

Norite dalyvauti? Ką daryti?

Viskas labai paprasta:

a) Reikia užsiregistruoti KM svetainėje

http://www.kaunasmarathon.lt/registracija_EN

b) Sumokėti per PayPal iki **gegužės 15 d.**

<http://tinyurl.com/KaunoMaratonas>

c) Apsiauti sportbačius ir pradėti treniruotis.

Kilus klausimams rašyti Romanui: rzv.usa@gmail.com

Independence of Lithuania 25

BASKETBALL CUP

The Embassy of the Republic of Lithuania in Washington, DC

MAY 2, 2015 • CHICAGO

The tournament will take place at
LITHUANIAN WORLD CENTER
14911 E 127th St • Lemont, IL 60439

Registration to the tournament is open until April 25, 2015.
The order of play will be announced on April 27, 2015.
Teams to be registered by e-mail:
clkbball@yahoo.com or phone: 630-999-5312.
The registration fee is \$300 per team.

Veiks Lituanistikos tyrimo ir studijų centro paroda

SPORTAS JAV LIETUVIŲ GYVENIME

Atlantic Express Corp. Brothers TCE

Kviečiame visus lietuvius aktyviai dalyvauti JAV LB XXI Tarybos rinkimuose!

Balsavimas Čikagoje vyks gegužės 1–15 dienomis šiuose punktuose:

Pasaulio lietuvių centre Lemonte – gegužės 2 ir 9 d. 7:30 val. r. – 2:30 val. p. p. bei gegužės 3 ir 10 d. 8:30 val. r. – 1 val. p. p. (koridoriuje prie didžiosios salės).

Jaunimo centre: gegužės 2 ir 9 d. 7:30 val. r. – 2:30 val. p. p. prie pagrindinio įėjimo, šalia lituanistinės mokyklos raštinės.

Šv. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijoje Brighton Parke – gegužės 3 ir 10 d. 9:30 val. r. – 12 val. p. p.

Šv. Antano parapijoje Cicero, IL – gegužės 3 ir 10 d. 8:30 val. r. – 11 val. r.

Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapija Marquette Parke – gegužės 2 ir 9 d. 3:30 val. p. p. – 5:30 val. p. p. bei gegužės 3 ir 10 d. 10:30 val. r. – 1 val. p. p.

„Seklyčioje“ – gegužės 5 ir 12 d. 1:30 val. p. p. – 3 val. p. p.

LR generalinis konsulas Čikagoje ir JAV Lietuvių Bendruomenė

Kviečia į susitikimus su kadenciją JAV baigiančiu Lietuvos Respublikos ambasadoriumi dr. Žygimantu Pavilioniu

Gegužės 3 d., sekmadienį,
10:00 val. Pasaulio lietuvių centro Lietuvių Fondo salėje
12:30 val. Marquette Park parapijos salėje

Dr. Žygimantas Pavilionis nepaprastojo ir įgaliotojo ambasadoriaus Jungtinėms Amerikos Valstijoms ir Meksikos Jungtinėms Valstijoms pareigas eina nuo 2010 m. liepos mėn. Kadencijai pasibaigus ambasadorius Ž. Pavilionis grįš į Vilnių, Užsienio reikalų ministeriją.

Donatas Januta. „Lietuviški takai“, Vilnius, 2015 m., 300 psl.

Šioje gausiai iliustruotoje knygoje pristatomi San Francisco advokato, istorijos tyrinėtojo Donato Janutos rašiniai apie šiandienos ir praeities Lietuvą ir lietuvius.

Aptarti santykiai tarp lietuvių ir žydų. Pristatyti Lietuvos karžygiai, tarp kurių generolai Povilas Plechavičius ir Vincas Vitkauskas, bei kovojusieji Afganistane. Aprašyti Amerikos lietuviai komunistai, jų gyvenimas ir veikla, jų susikirtimai su į JAV atvykusiais „dipukais“. Prisiminti du Amerikoje gimę lietuviai, kurie Lietuvoje tapo mirtini priešai – partizanas Adolfas Ramanauskas ir išdavikas Juozas Markulis...

Daug kitų žmonių, įvykių, ir vaizdų iš lietuvių gyvenimo bei veiklos rasite šiame rinkinyje. Autorius paseka ir lietuvių pėdsakus Baltarusijoje, Prūsijoje, Lenkijos Suvalkų krašte, Latvijoje. Knyga skirta visiems, kas domisi Lietuva, lietuviais, jų veikla ir gyvenimu.

Knygą „Lietuviški takai“ galite įsigyti „Draugo“ knygynėlyje.

Kaina – 25 dol.

(Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9,25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.)

Teiraukitės tel. 773-585-9500

